

کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان
د افغانستان د بشر د حقونو خپلواک کمیسیون
AFGHANISTAN INDEPENDENT HUMAN RIGHTS COMMISSION

گزارش سالانه

۱۳۹۸

کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان
د افغانستان د بشر د حقونو خپلواک کمیسیون
AFGHANISTAN INDEPENDENT HUMAN RIGHTS COMMISSION

شناسنامه اثر:

عنوان: گزارش سالانه ۱۳۹۸

تهیه کننده: بخش برنامه ریزی، ارزیابی و گزارش دهی

ناشر: کمیسیون مستقل حقوق بشر

نشانی دفتر: جاده فیض محمد کاتب، دارالامان، ناحیه ششم، کابل، افغانستان

ایمیل: aihrc@aihrc.org.af

تماس: ۰۲۰۲۵۰۰۱۹۷

وبسایت: aihrc.org.af

فهرست مطالب

۱.....	مقدمه
۲.....	بخش اول
۲.....	کلیات و مرور پیشرفت ها
۲.....	کسب درجه اعتباری «الف» در سطح بین المللی
۲.....	کمیسیون به عنوان یک نهاد قابل اعتماد در سطح ملی
۳.....	هدف استراتژیک یک؛ رهبری
۳.....	همایش برای صلح توجه دولت و رسانه ها را جلب کرد
۳.....	تدویر نشست های خبری و نشر اعلامیه های مطبوعاتی، کمیسیون را در محراق توجه قرار داده است
۳.....	حمایت از ارزش های حقوق بشری از طریق مصاحبه با رسانه ها و اشتراک در برنامه های رادیویی و تلویزیونی
۴.....	انجام تحقیق ملی در مورد زنان، صلح و امنیت بر پالیسی های دولت تأثیرگذار بوده است
۴.....	بررسی میزان تطبیق اهداف توسعه پایدار در افغانستان
۵.....	ایجاد شوراهای رضاکار حقوق بشر در سطح ولسوالی ها نتیجه بخش بوده است
۵.....	نتیجه بخش بودن تدویر جلسات دادخواهی و رهبری کمیته های دادخواهی
۶.....	تدویر جلسات و سفرنظارتی به منظور وضعیت شکنجه
۷.....	هدف استراتژیک دوم؛ توسعه و توانمندسازی
۷.....	آموزش حقوق بشردوستانه برای نیروهای دفاعی، باعث کاهش تلفات ملکی شده است
۷.....	تدویر کارگاه آموزشی برای نهادهای دفاعی و امنیتی در ولایات
۷.....	راه اندازی کارگاه های آموزشی برای سارنولان و وکلای مدافع
۷.....	برگزار نمودن کارگاه آموزشی برای ارایه کنندگان خدمات صحتی و آموزشی نتیجه بخش بوده است
۸.....	ارائه مباحث حقوق بشر به صورت اکادمیک در سمینار علمی
۸.....	تدویر جلسات آموزشی نیم روزه برای اقسار مختلف جامعه بر اذهان اشتراک کنندگان تأثیرگذار بوده است
۸.....	گرامیداشت از روزهای بین المللی حقوق بشر انعکاس فراگیر داشته است
۹.....	آگاهی دهی و ارائه پیام های حقوق بشری از طریق برنامه های نشراتی
۹.....	برنامه های آموزشی معلم به طفل سبب تغییر مثبت در آموزگاران و شاگردان شده است
۹.....	کورس های آموزشی حقوق بشر سبب ارتقای ظرفیت اشتراک کنندگان شده است
۱۰.....	امضای تفاهمنامه با دانشگاه ها سبب علاقه مندی دانشجویان به حقوق بشر شده است
۱۰.....	شامل شدن مفاهیم حقوق بشری در متون نصاب درسی وزارت معارف
۱۰.....	تدویر کارگاه آموزشی برای نهادهای مدنی نتیجه بخش بوده است
۱۱.....	تدویر جلسات هماهنگی با رسانه ها باعث تقویت روابط کمیسیون با رسانه ها شده است
۱۱.....	افزایش میزان بازدید کنندگان در نتیجه تقویت ویب سایت و شبکه های اجتماعی کمیسیون
۱۱.....	ارزیابی سالانه کارمندان و بازنگری تشکیل کمیسیون
۱۲.....	استخدام کارمندان جدید از طریق رقابت آزاد و استخدام کار آموزان
۱۲.....	تهیه و نشر گزارش سالانه بیان کننده شفافیت و حسابدهی در کمیسیون است
۱۳.....	هدف استراتژیک سوم؛ نظارت و حمایت
۱۳.....	نظارت مستمر از محلات سلب آزادی نتایج متعدد و مثبت در پی داشته است
۱۳.....	در نتیجه نظارت های دوامدار از محلات خاص حداقل به ۱۴۸ مورد چالش، رسیدگی صورت گرفته است
۱۴.....	نظارت های ساحوی کمیسیون باعث شناسایی چالش های عمده حقوق بشری گردیده است
۱۴.....	نظارت از عملکرد نهادهای دفاعی و امنیتی باعث بهبود در رفتار آنان گردیده است
۱۵.....	نظارت از جریان تظاهرات، اعتصابات و اجتماعات

۱۵.....	یافته های نظارتی کمیسیون از جریان پروسه انتخابات بازتات گسترده داشته است
۱۵.....	نظارت بر تطبیق فرامین عفو و تخفیف باعث جلوگیری از فساد در این پروسه شده است
۱۵.....	بازتاب وضعیت حقوق بشری در گزارش های تحقیقی کمیسیون
۱۶.....	ثبت، مستندسازی و پیگیری شکایات واصله توسط کمیسیون
۱۶.....	حمایت های مؤثر و نتیجه بخش از قربانیان نقض حقوق بشر و قربانیان خشونت
۱۷.....	تلاش های متمر برای تطابق قوانین افغانستان با کنوانسیونهای بین المللی حقوق بشر
۱۷.....	نظارت بر وضعیت حقوق بشردوستانه بین المللی و دادخواهی برای قربانیان جنگ
۱۹.....	بخش دوم
۱۹.....	چالش ها و خطرات
۱۹.....	درس های آموخته شد
۲۰.....	جمع بندی و چشم انداز آینده
۲۱.....	بخش سوم
۲۱.....	گزارش مالی کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان - سال ۱۳۹۸
۲۱.....	قسمت اول: بودجه و مخارج
۲۳.....	قسمت دوم: هزینه و تخصیص مخارج
۲۴.....	قسمت سوم: سایر هزینه ها و تخصیص مخارج

مقدمه

گزارش سالانه کمیسیون حاوی فعالیت ها و دستاوردهایی می باشد که در جریان یک سال مالی از طریق دفتر مرکزی و ۱۴ دفتر ساحوی و ولایتی کمیسیون اجرا شده است. در این گزارش، فعالیت ها و اجراات کمیسیون با رویکرد مبتنی بر نتیجه تحلیل شده و نتایج فعالیت ها به صورت واضح مورد بررسی قرار گرفته است. فعالیت های کمیسیون در چارچوب صلاحیت ها، اهداف و پالیسی این اداره صورت گرفته و نتایج قابل توجه را در پی داشته است.

این گزارش هفدهمین گزارش سالانه کمیسیون است که فعالیت های این اداره را در جریان سال مالی ۱۳۹۸ منعکس می سازد. گزارش حاضر، فعالیت های کمیسیون را در سه هدف استراتژیک به صورت جداگانه مورد تحلیل قرار داده است. در این گزارش تلاش شده تا فعالیت ها و نتایج آن به صورت فشرده و واضح منعکس گردد و از پرداختن به موضوعات حاشیوی جلوگیری به عمل آید. کمیسیون با در نظرداشت اصل شفافیت و حسابداری، گزارش مصارف مالی خویش را نیز ضمیمه این گزارش نموده تا نهادها و شهروندان از تمام اجراات و مصارف کمیسیون اطلاع داشته باشند.

هرچند کمیسیون در جریان سال ۱۳۹۸ با چالش ها و محدودیت های مالی مواجه بوده و اما بازم تلاش های فراگیر و همه جانبه صورت گرفته تا برنامه عمل کمیسیون به صورت مؤثر تطبیق گردد. این گزارش نشان میدهد که کمیسیون قادر بوده در عرصه های مختلف از جمله نظارت، دادخواهی، تطبیق برنامه های آموزشی و ثبت و رسیدگی قضایا به صورت موفقانه و مؤثر عمل نماید.

خلاصه گزارش

کمیسیون با وجود محدودیت ها و کمبود بودجه در جریان سال ۱۳۹۸، فعالیت ها و کارکردها خوب و نتیجه بخش داشته است. اما متأسفانه در این سال حدود ۷۰ درصد از فعالیت ها انجام شده و برخی فعالیت های مهم از جمله برنامه های ارتقای ظرفیت، تدویر برخی برنامه های آموزشی و سفرهای ارزیابی به دلیل نبود بودجه از تطبیق باز ماند. در اینجا به صورت فشرده به عمده ترین فعالیت های انجام شده اشاره می گردد و نتایج آن در گزارش تفصیلی ذکر شده است.

راه اندازی یک همایش بزرگ برای صلح، تدویر ۱۱ کنفرانس مطبوعاتی و نشر ۶۳ اعلامیه مطبوعاتی، انجام ۵۴۹ مصاحبه و ۴۱۸ بار اشتراک در برنامه های رادیویی و تلویزیونی، اشتراک فعال در ۶ برنامه بین المللی، انجام تحقیق ملی و سروی میزان تطبیق سه هدف از اهداف توسعه پایدار در افغانستان، ایجاد ۵۲ شورای رضاکار حقوق بشر، تدویر ۶۸ برنامه داخواهی و اشتراک به ۱۵۸ جلسه دادخواهی، تدویر ۴ جلسه کمیسیون منع شکنجه از جمله فعالیت های عمده بوده که در چارچوب هدف استراتژیک یک (رهبری) انجام شده است.

راه اندازی ۳۱ برنامه آموزشی برای نهادهای دفاعی و امنیتی در کابل، تدویر ۲۴ کارگاه آموزشی در ولایات، تدویر ۱۴ کارگاه آموزشی برای منسوبین نهادهای عدلی و قضایی، برگزاری ۷ کارگاه آموزشی برای ارائه کنندگان خدمات صحتی، برگزاری ۷ عنوان سیمینار علمی، راه اندازی ۴۸۸ جلسه آموزشی نیم روزه برای اقشار مختلف جامعه، تدویر ۹۴ محفل گرامیداشت از روزهای بین المللی حقوق بشر توسط تمام دفاتر کمیسیون، راه اندازی برنامه آموزشی معلم به طفل، تدویر ۱۴ عنوان کورس آموزشی، امضای ۵۶ عنوان تفاهم نامه با دانشگاه ها، تدویر ۱۴ کارگاه آموزشی برای نهادهای مدنی، تدویر ۴۲ جلسه هماهنگی با رسانه ها، ارزیابی سالانه کارمندان و نشر گزارش سالانه ۱۳۹۷ از جمله عمده ترین فعالیت هایی بوده که مطابق هدف دوم استراتژیک (توسعه و توانمندسازی) انجام شده است.

نظارت های مستمر و ماهانه از محلات سلب آزادی، به تعداد ۱۳۹۲ بار نظارت از محلات خاص به شمول مراکز صحتی، خانه های امن و پرورشگاه ها، انجام نظارت های ساحوی از وضعیت حقوق بشر، نظارت از وضعیت اطفال سرحدی، نظارت از عملکرد نهادهای دفاعی و امنیتی، نظارت از جریان تظاهرات و اعتراضات مدنی، نظارت از پروسه انتخابات، نظارت از تطبیق فرامین عفو و تخفیف، نشر گزارش های تحقیقی، ثبت و مستند سازی قضایای نقض حقوق بشر و خشونت علیه زنان و اطفال، دادخواهی برای قربانیان و نظارت بر وضعیت حقوق بشردوستانه بین المللی و دادخواهی برای قربانیان جنگ از جمله فعالیت هایی است که در چوکات هدف سوم استراتژیک (نظارت و حمایت) در جریان سال از سوی کمیسیون اجرا گردیده است.

بخش اول

کلیات و مرور پیشرفت‌ها

کمیسیون با تجربه ۱۷ سال کار در عرصه حقوق بشر، در بخش‌های مختلف حقوق بشر مؤثریت و پیشرفت‌های قابل ملاحظه داشته است. اما این فعالیت‌ها هیچگاه بسنده نبوده و فعالیت در عرصه حقوق بشر مستلزم کار دوامدار و فراگیر می‌باشد. کمیسیون در جریان سال ۱۳۹۸ تلاش نموده تا در سطح ملی و بین‌المللی حضور خود را تثبیت نماید. حمایت از ارزش‌های حقوق بشری، توسعه آموزش حقوق بشر، دادخواهی برای تأمین حقوق بشری شهروندان، ارائه دیدگاه‌ها و سفارش‌های مشخص به نهادهای دولتی، نظارت از وضعیت حقوق بشر در بخش‌های مختلف و حفظ استقلالیت، جایگاه کمیسیون را به عنوان یک نهاد معتبر در سطح ملی و بین‌المللی تثبیت نمود.

کسب درجه اعتباری «الف» در سطح بین‌المللی

کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، در سال ۱۳۹۸، موفق گردید تا برای یک دوره پنج‌ساله دیگر به یک عنوان نهاد معتبر و دارای رده «الف»، در میان نهادهای ملی حقوق بشر در سطح جهان، تمدید اعتبار شود. البته این سومین بار است که کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان اعتبار رده عالی را به دست می‌آورد، و به عنوان نهاد ممتاز ملی حقوق بشر در جهان شناخته می‌شود.

کمیسیون به عنوان یک نهاد قابل اعتماد در سطح ملی

کمیسیون به عنوان یک نهاد قابل اعتماد برای شهروندان بوده است. در جریان سال ۱۳۹۸ به تعداد ۱۶۷۸۷ تن به کمیسیون مراجعه نموده اند. این مراجعین شامل شاکیان، مراجعه‌کنندگان مراکز منابع کمیسیون، بازدید از کمیسیون و ملاقات‌های رسمی بوده اند. کمیسیون به صورت مسؤانه شکایت‌های شاکیان را ثبت، بررسی، ارجاع و پیگیری نموده است. همچنین مراجعه‌کنندگانی که برای حل مسایل حقوق بشری شان خواهان مشوره و راهنمایی گردیده، از سوی کمیسیون با آنان همکاری صورت گرفته است.

هدف مراجعه	زن	مرد	مجموع
شاکی/قربانی/همراه	۵۳۲۸	۴۲۱۳	۹۵۴۱
ملاقاتی	۹۷۷	۱۶۴۵	۲۶۲۲
کتابخانه/بازدید از کمیسیون	۲۴۳۴	۲۱۹۰	۴۶۲۴
مجموع	۸۷۳۹	۸۰۴۸	۱۶۷۸۷

علاوه بر این کمیسیون روابط خویش را با نهادهای دولتی و جامعه مدنی تقویت نموده و در عرصه‌های مختلف حقوق بشری همکاری و روابط داشته است. طوریکه در جریان یکسال به تعداد ۳۲۴۱ مکتوب میان کمیسیون و سایر ادارات دولتی تبادل شده است. این مکتوب‌ها شامل ارجاع قضایا، اطمینان از حل قضایا، طلب همکاری، طلب گزارش، دعوت به اشتراک در جلسات و سایر موارد اداری میباشد. علاوه بر این به تعداد ۷۱۲ بار در جلسات و برنامه‌هایی که از سوی ادارات دولتی و نهادهای مدنی تدویر گردیده اشتراک صورت گرفته است. اشتراک کمیسیون در جلسات سایر نهادهای باعث تقویت و تحکیم روابط دوجانبه گردیده و کمیسیون تلاش نموده تا حضور تأثیر گذار داشته باشد.

هدف استراتژیک یک؛ رهبری

همایش برای صلح توجه دولت و رسانه‌ها را جلب کرد

همایش بزرگ برای صلح که از سوی کمیسیون مستقل حقوق بشر و شبکه زنان افغان در کابل تدویر گردید روی نقش زنان در پروسه صلح و آتش‌بس برای صلح تأکید صورت گرفت. این همایش که در ماه ثور ۱۳۹۸ در تالار کنفرانس‌های دفتر مرکزی کمیسیون برگزار گردیده بود، در آن بیش از ۷۰۰ تن از فعالان حقوق زن، اعضای نهادهای مدنی، نمایندگان سفارت‌خانه‌ها، شخصیت‌های سیاسی و علمی و دانشجویان اشتراک کرده بودند. در پایان این همایش بزرگ، اعلامیه ۸ ماده‌ای حاوی راهکارها و سفارش‌ها صادر گردید و از مسئولین ملی و بین‌المللی خواسته شد تا برای صلح پایدار در افغانستان تلاش نمایند. در این همایش از حکومت و طالبان خواسته شد که هرچه زودتر دست از جنگ بکشند و آتش‌بس را بپذیرند. این همایش به صورت گسترده از رسانه‌های ملی و بین‌المللی منعکس گردید.

تدویر نشست‌های خبری و نشر اعلامیه‌های مطبوعاتی، کمیسیون را در محراق توجه قرار داده است

کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان از طریق تدویر کنفرانس مطبوعاتی و نشر اعلامیه‌های مطبوعاتی به مهم‌ترین مسایل حقوق بشر پرداخته و موقف این نهادها را در قبال مسایل حقوق بشر به صورت واضح اعلام کرده است. در این دوره گزارشدهی کمیسیون به تعداد ۱۱ کنفرانس مطبوعاتی تدویر نموده است. در این کنفرانس‌های مطبوعاتی روی صلح عادلانه و حفظ دست‌آورد‌های جدید تأکید شده است. علاوه بر این، کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان در مورد مسایل مهم و حاد حقوق بشری اعلامیه صادر نموده و بر ارزش‌های حقوق بشری و رعایت مفاد کنوانسیون‌های بین‌المللی حقوق بشر تأکید ورزیده است. در این دوره گزارشدهی به تعداد ۶۳ اعلامیه مطبوعاتی و بیانیه‌های رسمی در رابطه به موضوعات مختلف حقوق بشر منتشر شده است.

نتایج: این کنفرانس‌های مطبوعاتی و اعلامیه‌های خبری باعث گردیده که رسانه‌ها با استناد به موقف و گفته‌های کمیسیون در مورد موضوعات مطروحه بپردازند. در نتیجه کنفرانس مطبوعاتی در مورد تلفات ملکی و نشر یافته‌های کمیسیون، موضوع چگونگی کاهش تلفات ملکی در شورای امنیت به بحث گرفته شده است. کنفرانس مطبوعاتی در مورد نظارت از پروسه انتخابات مورد توجه جامعه جهانی و دولت قرار گرفته است. اعلامیه‌های مطبوعاتی کمیسیون نیز، نتایج بارز و فوری در پی داشته است. به عنوان مثال بیانیه مطبوعاتی کمیسیون در قبال نشر گزارش سؤاستفاده از شاگردان مکتب در ولایت لوگر مورد توجه نهادهای بین‌المللی و سفارت‌ها قرار گرفت. کمیسیون در اعلامیه مطبوعاتی خود از دولت خواسته تا قضیه را پیگیری نماید و همچنین مصونیت کسانی که این گزارش را تهیه کرده تضمین نماید. سفیر امریکا و برخی نهادهای بین‌المللی دیگر در تویتر خود از موقف کمیسیون حمایت نموده و آنرا ستوده‌اند. در نتیجه دولت افغانستان متعهد به پیگیری قضیه شده‌اند. رسانه‌ها به صورت مکرر به اعلامیه‌های مطبوعاتی کمیسیون استناد نموده و به موضوعات یاد شده پرداخته‌اند.

حمایت از ارزش‌های حقوق بشری از طریق مصاحبه با رسانه‌ها و اشتراک در برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی

در این دوره به تعداد ۵۴۹ مرتبه رسانه‌های ملی و بین‌المللی در رابطه به موضوعات مختلف حقوق بشری در کمیسیون به منظور انجام مصاحبه با مسئولین مراجعه نموده‌اند. مسئولین کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان در رابطه به موضوعات مربوطه به تفصیل صحبت نموده و دیدگاه‌های خویش را بیان نموده‌اند. علاوه بر این، کمیسیون در این دوره به تعداد ۴۱۸ بار در برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی اشتراک نموده که در مجموع بیش از ۱۵ هزار دقیقه صحبت نموده است. اشتراک در برنامه‌های تلویزیونی و رادیویی توسط اعضای رهبری کمیسیون، رؤسای دفاتر، مسئولین بخش‌های برنامه‌ای صورت گرفته و بر رعایت ارزش‌های حقوق بشری تأکید صورت گرفته است.

نتایج: بازتاب مصاحبه‌های مسئولین کمیسیون در رسانه‌ها قابل توجه بوده و رسانه‌ها بارها به دیدگاه‌های کمیسیون استناد نموده‌اند. به عنوان مثال مصاحبه کمیسیون در زمینه رهایی زندانیان طالب و تبادل آنان با استادان دانشگاه امریکایی باعث جلب توجه رسانه‌ها و نهادهای مدنی گردید و نهادهای مدنی در همسویی با کمیسیون موقف خویش را مبنی بر رعایت ارزش‌های حقوق بشری و تضمین تأثیرات این اقدام حکومت بر پروسه صلح اعلام نمودند. اشتراک در برنامه‌های تلویزیونی نیز روی اذهان عامه و مخاطبین رسانه‌ها تأثیرات مستقیم داشته و در مواردی متعددی در شبکه‌های اجتماعی از موقف کمیسیون استقبال شده است.

اشتراک در برنامه های بین المللی باعث تقویت روابط کمیسیون با نهادهای بین المللی شده است

اعضای رهبری کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان در برنامه های بین المللی و منطقه ای مرتبط به حقوق بشر اشتراک فعال داشته است. در این دوره به تعداد ۶ بار در کنفرانس های مختلف بین المللی اشتراک صورت گرفته و دستاوردهای کمیسیون آرایه شده است. در این کنفرانس ها چالش های موجود در عرصه حقوق بشر در افغانستان به بحث گرفته شده و از سوی کمیسیون توضیحات در عرصه های مختلف حقوق بشر از جمله خشونت علیه زنان، تلفات ملکی، شکنجه، وضعیت اطفال و سایر موارد آرایه گردیده است. نشست سالانه اتحادیه جهانی نهادهای ملی حقوق بشر (GANHRI) در سویس یکی برنامه های مهم بین المللی بوده که از سوی کمیسیون اشتراک فعال صورت گرفته است. موضوع این کنفرانس بحث حقوق بشری زنان و دختران بوده که به صورت خاص روی وضعیت حقوق بشری زنان بحث صورت گرفت.

نتایج: اشتراک در جلسات کمیته های حقوق بشر و همچنین اشتراک فعال در کنفرانس های بین المللی مربوط به حقوق بشر باعث گردیده که دستاوردهای کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان مورد توجه قرار گیرد. کشورها و نهادهای بین المللی در این کنفرانس ها متعهد به ادامه همکاری ها در عرصه حقوق بشر با افغانستان شده است. همچنین در اثر اشتراک در این برنامه ها، روابط کمیسیون با سایر نهادهای بین المللی تقویت شده است.

انجام تحقیق ملی در مورد زنان، صلح و امنیت بر پالیسی های دولت تأثیر گذار بوده است

تحقیق ملی زنان، صلح و امنیت ششمین تحقیق ملی است که کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان تاکنون انجام داده است. این تحقیق به هدف دریافت دیدگاه ها، نگرانی ها و پیشنهاد های مردم افغانستان به خصوص زنان در رابطه به روند مذاکرات صلح با طالبان انجام یافته است. در این تحقیق در مجموع با ۵۲۸۷ نفر شامل ۳۴۹۶ نفر در تحقیقات میدانی که ضمن مصاحبه با آنان پرسش نامه تکمیل گردیده است، ۱۳۰۱ نفر در جلسات استماع عامه و ۴۹۰ نفر در جلسات فوکس گروپ، صحبت شده و دیدگاه ها، نگرانی ها و خواسته های آنان در رابطه به موضوع تحقیق دریافت گردیده است. یافته های این تحقیق از طریق کنفرانس مطبوعاتی با رسانه ها شریک شده و همچنین سافت آن از طریق وبسایت کمیسیون نشر شده است. در این تحقیق ملی، کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان سفارش های مشخص را برای دولت افغانستان آرایه نموده و از دولت خواسته که حضور زنان در پروسه صلح را جدی بگیرد.

نتایج: در نتیجه این تحقیق ملی، دیدگاه های زنان در قبال صلح شناسایی و منعکس گردیده است. دولت افغانستان متعهد شده که سفارش ها و پیشنهادات کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان را در گفتگوی های صلح در نظر می گیرند. این تحقیق ملی باعث شد که موضوع نقش زنان در صلح به یک گفتمان ملی تبدیل گردد و رسانه ها دهها بار برنامه های اختصاصی در زمینه نقش زنان در پروسه صلح دایر نمودند. این تحقیق ملی، دولت و نهادهای مدنی را در یک فضای روشن از دیدگاه های زنان در قبال صلح قرار داده و بر پالیسی های دولت در قبال گفتگوی های صلح تأثیر گذاشته است. در جریان اجرای این تحقیق مسئولان شورای عالی صلح از جمله رئیس دارالانشاء این نهاد شخصاً در جلسه استماع عامه تحقیق در شهر کابل شرکت و از حضور و نقش زنان در روند صلح و تأمین عدالت و برابری از آدرس دولت و شورای عالی صلح اطمینان داد.

بررسی میزان تطبیق اهداف توسعه پایدار در افغانستان

کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، به منظور بررسی میزان تطبیق اهداف توسعه پایدار در افغانستان پرسشنامه های جامع و مشخص را که ۱۰ هدف توسعه پایدار را پوشش میدهد طرح و تهیه نموده است. در این دوره گزارشدهی کمیسیون توانسته، به تعداد سه عنوان تحقیق میدانی در مورد رهایی از فقر و گرسنگی، دسترسی به حق صحت و آموزش و وضعیت محیط زیست در افغانستان انجام دهد.

یک: گزارش رهایی از فقر و گرسنگی نخستین گزارش از سلسله گزارش های مربوط به اهداف انکشاف پایدار است که به هدف دریافت معلومات دقیق آماری و تعیین بس لاین برای شاخص های آنده از اهداف که بیشترین ارتباط با ارزش ها و اصول حقوق بشر دارند، تهیه گردیده است. در این گزارش علاوه بر این که مفاهیم مربوط به فقر و گرسنگی به وسیله مطالعه کتابخانه ای جمع آوری گردیده، با ۲۶۱۰ نفر نیز مصاحبه انجام یافته و معلومات مهمی به وسیله مطالعات میدانی در مورد میزان فقر و گرسنگی در افغانستان به دست آمده و انعکاس یافته است. این گزارش بس لاین شاخص های اساسی مربوط به دو هدف اول و دوم اهداف انکشاف پایدار را در نتیجه مطالعات میدانی دریافتی و به عنوان معلومات پایه در سال ۱۳۹۸ به ثبت رسانده است تا مطالعات سال های بعدی مبتنی بر این معلومات سنجیده شده و میزان

انکشاف در هر سال بر اساس این معلومات محاسبه گردد. مطالعات میدانی این گزارش نشان داده است که ۵۶.۲٪ مردم افغانستان زیر خط فقر بسر برده و در زمینه‌ی دسترسی به امکانات مورد نیاز و ضروری زندگی مثل تهیه غذا، لباس و مسکن با مشکلاتی مواجه می‌باشند.

دو: گزارش میزان دسترسی به حق صحت و آموزش دومین گزارش از سلسله گزارش‌های مربوط به اهداف انکشاف پایدار است که به هدف دریافت معلومات دقیق آماری و تعیین بس‌لاین برای شاخص‌های آن‌ده از اهداف که بیشترین ارتباط با ارزش‌ها و اصول حقوق بشر دارند، تهیه گردیده است. در این گزارش علاوه بر این که مفاهیم مربوط به حق صحت و حق آموزش به وسیله مطالعه کتاب‌خانه‌ی تهیه گردیده، با ۲۶۱۰ نفر نیز مصاحبه انجام یافته و معلومات مهمی نیز به وسیله مطالعات میدانی در مورد میزان دسترسی به حق صحت و حق آموزش در افغانستان گردآوری گردیده است. این گزارش بس‌لاین شاخص‌های اساسی مربوط به دو هدف سوم و چهارم اهداف انکشاف پایدار را در نتیجه مطالعات میدانی دریافتی و به عنوان معلومات پایه در سال ۱۳۹۸ به ثبت رسانده است تا مطالعات سال‌های بعدی مبتنی بر این معلومات سنجیده شده و میزان انکشاف در هر سال نسبت به این معلومات، محاسبه گردد.

سه: گزارش بررسی وضعیت محیط زیست در افغانستان سومین گزارش از سلسله گزارش‌های مربوط به اهداف انکشاف پایدار است که به هدف دریافت معلومات دقیق آماری و تعیین بس‌لاین برای شاخص‌های آن‌ده از اهداف که بیشترین ارتباط با ارزش‌ها و اصول حقوق بشر دارند، تهیه گردیده است. در این گزارش علاوه بر این که مفاهیم مربوط به محیط زیست به وسیله مطالعه کتاب‌خانه‌ی جمع‌آوری گردیده، با ۲۶۱۰ نفر نیز مصاحبه انجام یافته و معلومات مهمی از این طریق به دست آمده است. این گزارش بس‌لاین شاخص‌های اساسی مربوط به سه هدف ششم، هفتم و نهم اهداف انکشاف پایدار را در نتیجه مطالعات میدانی دریافتی و به عنوان معلومات پایه در سال ۱۳۹۸ به ثبت رسانده است تا مطالعات سال‌های بعدی مبتنی بر این معلومات سنجیده شده و میزان انکشاف در هر سال بر اساس این معلومات محاسبه گردد.

ایجاد شوراهای رضاکار حقوق بشر در سطح ولسوالی‌ها نتیجه بخش بوده است

ایجاد شوراهای رضاکار حقوق بشر در سطح ولسوالی‌ها یکی از ابتکارات مؤثر کمیسیون بوده که در جریان یکسال حدود ۵۲ شورای رضاکار توسط کمیسیون در ولسوالی‌های مختلف ایجاد شده است. اعضای شوراهای رضاکار حقوق بشر مطابق رهنمود و استندردهایی که برای اعضای تعریف شده انتخاب گردیده و جلسات آموزشی و هماهنگی با آنان تدویر گردیده است. در مجموع ۳۷۴ تن اعضای فعال این شوراها را تشکیل می‌دهند. هدف از ایجاد شوراها در سطح ولسوالی‌ها، ترویج گفت‌وگو با مردم در سطح ولسوالی‌ها، افزایش دادخواهی‌ها در قبال موارد نقض حقوق بشر و خشونت علیه زنان، حمایت از ارزش‌های حقوق بشری و ترویج حقوق بشر در روستاها صورت گرفته است.

نتایج: هر چند نتایج دراز مدت ایجاد این شوراها طی سال آینده روشن خواهد شد، اما یافته‌های کمیسیون نشان می‌دهد که برخی اعضای این شوراها به فعال حقوق بشری در جامعه تبدیل شده و از طریق شبکه‌های اجتماعی و حضور در برنامه‌ها برای حقوق بشر دادخواهی نموده و از ارزش‌های حقوق بشری دفاع کرده است. علاوه بر این، طی این دوره ۶۷ قضیه خشونت علیه زنان به همکاری اعضای شورا شناسایی و به کمیسیون گزارش شده است که کمیسیون در زمینه مطابق صلاحیت‌های وظیفوی خود اقدامات قانونی نموده است. به عنوان مثال یکی از زنان که مکرراً مورد خشونت قرار گرفته و اجازه بیرون شدن از خانه را نداشته توسط یکی از اعضای شورای رضاکار شناسایی و به کمیسیون گزارش داده شده است. کمیسیون از طریق تلفون با مسؤولین عدلی و قضایی ولسوالی در رابطه به این قضیه صحبت نموده که در نتیجه به قضیه متذکره رسیدگی صورت گرفته است.

نتیجه بخش بودن تدویر جلسات دادخواهی و رهبری کمیته‌های دادخواهی

دادخواهی برای قضایا و موضوعات حاد حقوق بشری از فعالیت‌هایی است که توسط کمیسیون به صورت مستمر انجام شده است. این دادخواهی‌ها از طریق اشتراک در کمیته‌های دادخواهی، تدویر جلسات دادخواهی و نشر بیانیه‌های مطبوعاتی صورت می‌گیرد. در این دوره حدود ۱۵۸ بار در جلسات کمیته‌های دادخواهی اشتراک صورت گرفته و این کمیته‌ها از سوی کمیسیون رهبری شده است. همچنین، به تعداد ۶۸ جلسه دادخواهی از سوی بخش‌های اطفال، زنان و افراد دارای معلولیت تدویر گردیده و راجع به قضایای حاد حقوق بشری بحث شده است.

نتایج: در نتیجه این جلسات به تعداد ۲۲۴ قضیه مورد دادخواهی قرار گرفته و ۱۸۳ قضیه آن از سوی دولت و مسؤولین مورد توجه و رسیدگی قرار گرفته است. این قضایا شامل خشونت علیه زنان، اطفال، سلب آزادی شدگان غیرقانونی و سایر موارد بوده است. به عنوان

مثال؛ دادخواهی کمیسیون در مورد زندانی شدن غیر قانونی یک شخص بنام زمان احمدی که به ارتداد متهم شده بود، باعث گردید که دوسیه وی مورد بازنگری قرار گیرد و در نتیجه آن شخص بی گناه شناخته شده است. در یک مورد دیگر، دادخواهی در زمینه حقوق افرار دارای معلولیت، لوی سارنوالی تعهد نموده به تعداد ۱۰ تن از افراد دارای معلولیت را که دانش آموخته رشته حقوق باشند، به حیث سارنوال مسلکی در ولایات استخدام می نماید. همچنین از اثر دادخواهی کمیسیون در مورد افتتاح حساب بانکی مستقل برای اشخاص دارای معلولیت حسی (نابینا و ناشنوا)، در این اواخر، «دافغانستان بانک» طی ارسال مکتوب به مسئولین هدایت داده که اشخاص دارای معلولیت حسی در صورت که خواسته باشند خود شان حساب بانکی مستقل داشته باشند زمینه را برای شان مساعد سازند.

تدویر جلسات و سفر نظارتی به منظور وضعیت شکنجه

کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، عضویت کمیسیون منع شکنجه را داشته و سکرتریت آن را به عهده دارد. کمیسیون منع شکنجه مطابق برنامه عمل خویش، سفرهای نظارتی به ولایات و بازدید از زندانها را انجام میدهد. در این دوره به تعداد ۳ سفر نظارتی به ولایات از سوی اعضای کمیسیون منع شکنجه صورت گرفته است. در این سفرها نظارت از وضعیت شکنجه صورت گرفته و گزارش آن با مسولین بخش های مربوطه شریک شده است. علاوه بر این، به تعداد ۴ جلسه میان اعضای کمیسیون منع شکنجه تدویر شده است. در این جلسات روی پلانهای آینده کمیسیون منع شکنجه، بودجه کمیسیون و قضیه شکنجه در ولایت فاریاب بحث صورت گرفت.

نتایج: یکی از دست آوردهای مهم این جلسات صدور یک عنوان مکتوب به منظور ایجاد میکانیزم پیشگیری از شکنجه به مقام ریاست جمهوری بوده است. در این مکتوب از ریاست جمهوری خواسته شده که به منظور میکانیزم پیشگیری از شکنجه تدابیر و اقدامات لازم صورت گیرد.

انجام سفرهای ولایتی

اعضای رهبری کمیسیون، به منظور بازدید از همکاران و اطلاع یافتن از وضعیت حقوق بشر، به چندین ولایت سفر کردند. تاکنون اعضای رهبری کمیسیون از هرات، مزار، بامیان، قندهار، پکتیا و ننگرهار بازدید نموده اند. این سفرها به صورت مشخص به دو هدف صورت گرفت: اول؛ دیدار با همکاران در سطح محلی به صورت رو در رو، تقویت ارتباط پیام حمایت اعضای رهبری از آنها. دوم؛ تقویت روابط با جامعه مدنی، دانشگاه ها، مردم محل و مقامات ولایتی در امور حقوق بشر بوده است.

هدف استراتژیک دوم؛ توسعه و توانمندسازی

آموزش حقوق بشردوستانه برای نیروهای دفاعی، باعث کاهش تلفات ملکی شده است

بخش آموزش حقوق بشر و حقوق بشردوستانه بین المللی در طی سال ۱۳۹۸، با تدویر ۳۱ برنامه آموزشی (۲۰ کارگاه ۳ روزه و ۱۱ جلسه آگاهی دهی نیم روزه)، سطح آگاهی ۲۱۱۵ تن (۲۸۲ زن و ۱۸۳۳ مرد) از افسران، محصلین، استادان و سربازان را در مورد حقوق بشر و حقوق بشردوستانه بین المللی ارتقا بخشیده است. از میان مستفیدین برنامه های آموزشی ۱۱۱۵ تن (۱۵۱ زن و ۹۶۴ مرد) در کارگاه های سه روزه و ۹۶۴ تن (۱۳۵ زن و ۸۳۵ مرد) در جلسات آگاهی دهی نیم روزه ساعته شرکت نموده اند. قابل یاد آوری است که کمیسیون برای اشتراک کنندگان این برنامه ها، مواد آموزشی به شمول قلم و کتابچه با شعارهای حقوق بشردوستانه و مزین با لوگوی کمیسیون تهیه و توزیع نموده است. علاوه بر این برای تبلیغات و جلب توجه نیروهای دفاعی، به تعداد ۶ قطعه بلبورد حاوی شعارهای حقوق بشردوستانه بین المللی در صحن پوهنتون مارشال فهیم و سایر نقاط تجمع افسران نصب نموده است.

نتایج: بررسی های کمیسیون نشان میدهد که آموزش های حقوق بشردوستانه باعث کاهش تلفات ملکی توسط نیروهای دفاعی گردیده است. در طی ۶ ماه اول سال ۱۳۹۸ کمیت تلفات افراد ملکی از آدرس قوای مسلح افغانستان از ۱۲٪ به ۱۱٪ تنزیل یافته است. بدون شک برنامه های آموزشی حقوق بشر و حقوق بشردوستانه بین المللی برای افسران و منسوبین قطعات و جزو تام های مختلف اردو (قول اردوی عملیات خاص کوماندو، قوماندانی عمومی قوای هوایی و افسران و محصلین اکادمی های مختلف پوهنتون دفاع ملی مارشال فهیم)، که عملاً در صفوف محاربه با دشمنان درگیر جنگ میباشند، بی تأثیر نبوده است.

تدویر کارگاه آموزشی برای نهادهای دفاعی و امنیتی در ولایات

در این دوره به تعداد ۲۴ کارگاه آموزشی برای نهادهای دفاعی و امنیتی از سوی دفاتر ساحوی و ولایتی در ۲۴ ولایت تدویر گردیده است. در نتیجه به تعداد ۷۱۶ تن (۵۳۸ مرد و ۱۷۸ زن) آموزش دیدند. در این کارگاه های آموزشی موضوعات منع شکنجه و هر نوع رفتار ظالمانه و تحقیر آمیز، حقوق بشردوستانه بین المللی تدریس شده است. این کارگاه ها به منظور کاهش شکنجه و کاهش تلفات ملکی انجام گردید.

نتایج: این کارگاه ها حداقل ۳ نتیجه را در پی داشته است. کاهش تلفات ملکی از نهادهای دفاعی و امنیتی، کاهش میزان شکنجه و کاهش شکایات از پولیس از نتایج عمده بوده که نتیجه آموزش های کمیسیون محسوب می شود. بررسی کمیسیون نشان میدهد، آئنده حوزه ها و نهادهای پولیس که از برنامه های آموزشی کمیسیون مستفید شده اند، از آن محلات کمترشکایت به ثبت رسیده و برخورد پولیس با مردم رضایت بخش بوده است.

راه اندازی کارگاه های آموزشی برای سارنوالان و وکلای مدافع

کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان در ادامه سلسله برنامه های آموزشی شان برای قضات، سارنوالان و وکلای مدافع، طی این دوره به تعداد ۱۴ کارگاه آموزشی برای منسوبین نهادهای عدلی و قضایی و وکلای مدافع تدویر نموده است. در این برنامه ها موضوع حق دسترسی به عدالت و محاکمه عادلانه به بحث گرفته شده است. در نتیجه ۴۱۵ تن (۲۴۸ مرد و ۱۶۷ زن) از این برنامه ها مستفید شده اند.

نتایج: در نتیجه سطح همکاری ها میان کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان و نهادهای عدلی و قضایی بهبود یافته است. اکنون قضایی که از سوی کمیسیون به نهادهای عدلی و قضایی راجع می گردد مورد توجه و رسیدگی قرار می گیرد. در این دوره، کمیسیون در جریان پیگیری از قضایی که توسط کمیسیون ارجاع شده ۱۲۴ مورد تخطی های حقوق بشری را شاهد بوده است، درحالیکه در سالهای گذشته این رقم بیش از ۲۰۰ مورد بوده است. اکنون حضور کارمندان کمیسیون در نهادهای عدلی و قضایی مورد استقبال قرار می گیرد و همکاری های همه جانبه در بازدید دوسیه ها با کمیسیون صورت می گیرد. کمیسیون از روند بررسی قضایا اطمینان حاصل نموده و سفارش های لازم خویش را ارایه میدهد. قابل یاد آوری است که این بهبودی نتیجه تطبیق مستمر برنامه های آموزشی کمیسیون برای نهادهای متذکره بوده است.

برگذار نمودن کارگاه آموزشی برای ارایه کنندگان خدمات صحتی و آموزشی نتیجه بخش بوده است

کمیسیون در این دوره گزارشدهی به تعداد ۷ کارگاه آموزشی برای ارایه کنندگان خدمات صحتی و ۸ کارگاه برای ارایه کنندگان خدمات آموزشی تدویر نموده است که در نتیجه این ۱۵ کارگاه به تعداد ۴۵۶ تن (۲۳۹ زن و ۲۱۷ مرد) از این برنامه مستفید شده اند. هرچند در

برنامه عمل برنامه‌هایی بیشتر برای این نهادها پیش بینی شده اما به دلیل محدودیت‌های بودجودی این برنامه‌ها از لحاظ کمی به صورت کامل اجرا نشده است. از اینکه نهادهای آموزشی و ارایه‌کنندگان خدمات صحتی به صورت مستقیم با اقشار مختلف جامعه سروکار دارند، ایجاب می‌کند تا آگاهی آنان در زمینه حقوق بشر افزایش یابد.

نتایج: نتیجه این برنامه آموزشی کمیسیون، در جریان نظارت‌های کمیسیون از مراکز خدمات صحتی و آموزشی قابل سنجش بوده است. خوشبختانه برنامه‌های آموزشی کمیسیون تأثیرات مستقیم بر رفتار کارمندان صحتی با مراجعین و مریضان داشته است. کمیسیون به خاطر اینکه نتیجه کار خویش را از این فعالیت مورد سنجش قرار دهد، آنگاه کارمندان مراکز صحتی و آموزشی را که آموزش داده‌اند، در ماه‌های بعدی از جریان کار آنان نظارت نموده و با مریضان و مراجعه‌کنندگان مصاحبه انجام داده که از رفتار و توجه کارمندان نهادهای متذکره ابراز رضایت داشته‌اند.

ارائه مباحث حقوق بشر به صورت آکادمیک در سمینار علمی

کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان از طریق تدویر سمینار علمی تلاش نموده تا مباحث حقوق بشر را به صورت علمی و آکادمیک به بحث گیرد و بحث حقوق بشر را به صورت یک گفتمان علمی در میان قشر دانشجویان و اساتید تبدیل نماید. کمیسیون به منظور تطبیق این هدف، به تعداد ۷ سمینار علمی را تدویر نموده که به تعداد ۴۸۲ تن (۲۳۵ زن و ۲۴۷ مرد) اشتراک نموده‌اند. در این سمینارها مسئولین خدمات صحتی، دانشجویان، استادان دانشگاه‌ها، پژوهشگران و نویسندگان اشتراک داشته‌اند. در این سمینارها بیشتر در مورد حق دسترسی به صحت تمرکز صورت گرفته و موضوع به صورت علمی تحلیل و بررسی شده است.

نتایج: به تعداد ۷ مقاله علمی در مورد اهمیت حق دسترسی به خدمات صحتی با کیفیت در این سمینارها ارائه شده است. به تعداد ۱۴ تن در این سمینارها به صورت تخصصی و آکادمیک به مباحث حقوق بشر پرداخته که برای اشتراک‌کنندگان این موضوعات آموزنده و مفید بوده است. مسئولین خدمات صحتی در این سمینارها متعهد به ارایه خدمات صحتی با کیفیت شده‌اند و از مباحث مطرح شده در این سمینارها استقبال نموده‌اند. به عنوان مثال رئیس یکی از شفاخانه‌های خصوصی گفته که این سمینار به وی انگیزه داده تا در مورد دسترسی به خدمات صحتی به عنوان یک حق بشری برای پرسونل خود برنامه‌های آموزشی خاص تدویر نماید.

تدویر جلسات آموزشی نیم روزه برای اقشار مختلف جامعه بر اذهان اشتراک‌کنندگان تأثیرگذار بوده است

تدویر جلسات آموزشی نیم روزه یکی از برنامه‌های دوامدار آموزشی کمیسیون است که بیشترین افراد از اقشار مختلف جامعه را تحت پوشش قرار می‌دهد. در این دوره به تعداد ۴۸۸ جلسه آموزشی نیم روزه از سوی بخش‌های اطفال، زنان و افراد دارای معلولیت در نقاط مختلف کشور به شمول ولسوالیهای دور دست تدویر شده است. در نتیجه این جلسات حدود ۱۶۴۰۳ تن (۸۰۳۶ زن و ۸۳۶۷ مرد) مستفید شده‌اند. این جلسات آموزشی برای اقشار مختلف جامعه به شمول افراد کم سواد و بی سواد تدویر شده و موضوعات ابتدایی حقوق بشر به زبان ساده و عام فهم برای شان تدریس گردیده است.

نتایج: جلسات آموزشی نیم روزه، باعث بلند رفتن سطح آگاهی خانواده‌ها و قشر کم سواد جامعه از حقوق بشر شده است. هرچند تحقیق روشمند از نتایج جلسات آموزشی در دست نیست که بتواند آمار و ارقام مشخص ارایه نماید. اما به صورت موردی نشان می‌دهد که این برنامه تأثیرات اساسی بر اذهان عامه داشته است. به عنوان مثال، از مجموع مراجعین کمیسیون حدود ۲۵۰ تن آنان گفته‌اند که پس از اینکه از برنامه آموزشی کمیسیون مستفید شده جهت حل مشکل و ثبت قضیه خویش به کمیسیون مراجعه نموده است. علاوه بر این، به تعداد ۴۲ مورد اظهار نظر مبنی بر اینکه پس از این اطفال دختر خود را اجازه خواهد داد تا به مکتب برود صورت گرفته است.

گرامیداشت از روزهای بین المللی حقوق بشر انعکاس فراگیر داشته است

به تعداد ۹۴ محفل گرامیداشت از روزهای بین المللی حقوق بشر توسط دفاتر ساحوی و ولایتی و دفتر مرکزی کمیسیون تدویر گردیده است. در این محافل به صورت جامع و گسترده مباحث حقوق بشر و مفاد کنوانسیون‌های بین المللی حقوق بشر به بحث و بررسی گرفته شده است. در این برنامه‌ها، از مسئولین نهادهای بین المللی، استادان دانشگاه، مسئولین دولتی و نهادهای مدنی دعوت به عمل آمده تا در رابطه به موضوع صحبت نمایند. در مجموع در این کنفرانس‌ها به تعداد ۶۷۶۸ تن که حدود ۵۰ درصد آنان خانم‌ها بوده اشتراک داشته

اند. روز جهانی زن، روز جهانی حقوق کودکان، روز جهانی منع خشونت علیه زنان، روز جهانی اشخاص دارای معلولیت و روز جهانی حقوق بشر از جمله روزهای بین‌المللی حقوق بشر بوده که توسط کمیسیون گرامیداشت شده است.

نتایج: برنامه‌های گرامیداشت از روزهای جهانی حقوق بشر به صورت گسترده از رسانه‌های ملی و بین‌المللی منعکس گردیده است. رسانه‌ها در ادامه این محافل، یکی از برنامه‌های میزگرد‌شان را به موضوع حقوق بشر اختصاص داده و روی آن بحث شده است. مسئولین و مقامات بلند پایه دولتی در محافل اشتراک نموده و در زمینه رعایت و ارائه خدمات حقوق بشری تعهد نموده‌اند. به عنوان مثال معاون دوم رئیس‌جمهور در محفل دهم دسامبر روز جهانی حقوق بشر اشتراک نموده، طی صحبت‌هایش تعهد سپرده که حکومت در تمام برنامه‌های‌شان از موازین و ارزش‌های حقوق بشری پاسداری خواهد کرد. علاوه بر این سفرا و مسئولین نهادهای بین‌المللی از ادامه حمایت‌های‌شان در عرصه حقوق بشر سخن گفته و روی نهادینه شدن ارزش‌های حقوق بشر تأکید ورزیده‌اند. در مجموع حدود ۲۴ سفارش از سوی کمیسیون به دولت ارائه گردیده است. این سفارش‌ها شامل تدابیر عملی در رابطه به محو خشونت علیه زنان، تصویب شدن قانون حمایت از کودکان، استخدام معلولین در ادارات دولتی، توجه و رسیدگی به قربانیان تروریسم و سایر موارد بوده است. به عنوان مثال در نتیجه دادخواهی و سفارش کمیسیون حقوق بشر، کمیسیون اصلاحات اداری و خدمات ملکی، طرزالعملی را مبنی بر استخدام افراد دارای معلولیت به همکاری کمیسیون تهیه نموده و متعهد شدند که استخدام افراد دارای معلولیت را در ادارات دولتی تا ۳ درصد افزایش میدهند.

آگاهی دهی و ارائه پیام‌های حقوق بشری از طریق برنامه‌های نشراتی

برنامه‌های نشراتی کمیسیون شامل برنامه‌های رادیویی، برنامه‌های تلویزیونی و نشر ماهنامه حقوق بشر بوده است که در جریان سال انجام شده است. کمیسیون از طریق این برنامه‌های نشراتی خویش تلاش نموده تا در ترویج و نهادینه سازی ارزش‌های حقوق بشری در جامعه نقش بارز داشته باشد و سطح آگاهی عامه را در زمینه حقوق بشر افزایش دهد. در این دوره گزارندهی به تعداد ۱۲ برنامه رادیویی به زبانهای دری و پشتو از سوی کمیسیون تهیه و از طریق رادیوهایی محلی منتشر شده است. این برنامه‌های رادیویی در مورد موضوعات مختلف حقوق بشری بوده و به صورت مکرر از سوی رادیوهای محلی نشر شده است. در مجموع حدود ۸ هزار دقیقه این برنامه نشر شده و مخاطبین رادیوهای محلی که اغلباً افراد کم سواد و بی سواد در محلات می باشند، مستفید شده‌اند. همچنین به تعداد ۱۴ برنامه ویدیویی که شامل اسپات تلویزیونی، برنامه تلویزیونی و کلیپ‌های تصویری بوده تهیه و به نشر رسیده است. علاوه بر این، به تعداد ۷ شماره ماهنامه حقوق بشر که هر شماره ۲۰ هزار تیراژ بوده تهیه و منتشر شده است. این ماهنامه به صورت منظم در تمام ولسوالی‌ها و ولایت‌های قابل دسترسی توزیع گردیده است.

برنامه‌های آموزشی معلم به طفل سبب تغییر مثبت در آموزگاران و شاگردان شده است

به تعداد ۱۵ برنامه آموزشی معلم به طفل از سوی کمیسیون تدویر گردید که در نتیجه ۲۸۰ معلم (۱۴۰ زن و ۱۴۰ مرد) از این برنامه آموزشی مستفید شدند. هدف از تدویر این برنامه در قدم اول مستفید شدن آموزگاران از برنامه‌های حقوق بشری و سپس انتقال آن به شاگردان می باشد. هر معلم که در این برنامه اشتراک داشته‌اند، آموخته‌های خویش را حد اقل برای ۲۰ طفل ارایه کرده است.

نتایج: نظارت‌هایی که کمیسیون از صنفوف درسی داشته‌اند، نشان میدهد که در شاگردان تغییر مثبت ایجاد شده و شادگران گفته‌اند که موضوعات حقوق بشر و حقوق طفل برای آنان آموزنده بوده است. علاوه بر این، آموزگاران که از این برنامه مستفید شده‌اند نیز در رفتارشان تغییر مثبت دیده شده است. به عنوان مثال در چهار مورد مدیران مکتب با کارمندان کمیسیون در جریان نظارت، گفته‌اند که رفتار معلم‌شان با شاگردان مهربان تر شده و به اطفال احترام بیشتر میگذارند.

کورس‌های آموزشی حقوق بشر سبب ارتقای ظرفیت اشتراک کنندگان شده است

تدویر کورس‌های آموزشی ده روزه یکی از فعالیت‌های آموزش مؤثر و قابل توجه بوده که طی سالهای اخیر از سوی کمیسیون انجام می‌شود. در این دوره گزارندهی نیز به تعداد ۱۴ عنوان کورس آموزشی ده روزه از سوی دفاتر ساحوی و ولایتی کمیسیون برای علمای دین، آموزگاران، ارایه کنندگان خدمات صحی برگزار گردیده که در نتیجه به تعداد ۱۴۰ تن (۶۶ زن و ۷۴ مرد) مستفید شدند. در کورسهای آموزشی موضوعات متعدد حقوق بشری تدریس شده و در پایان برای اشتراک کنندگان تصدیق نامه داده شده است.

نتایج: ارزیابی قبل و بعد از کورس نشان می دهد که میزان تأثیرگذاری این کورس بالا بوده است. طوریکه در حد اوسط اشتراک کنندگان قبل از کورس آموزشی کمتر از ۳۰ درصد پرسش‌ها را پاسخ داده‌اند و پس از پایان کورس، قادر شده‌اند که بیش از ۹۰ درصد پرسش‌ها را پاسخ درست بدهند. کورس‌های آموزشی از اینکه موضوعات متعدد حقوق بشر به صورت جامع ارایه می گردد سبب ارتقای ظرفیت

اشتراک کنندگان گردیده است. طوریکه اشتراک کنندگان کورس به اشکال مختلف از ارتقای ظرفیت خوش در این کورس ها سخن گفته اند. به عنوان مثال در یکی از اشتراک کنندگان اظهار داشته که این کورس به اندازه یک سال مطالعه برای شان آموزنده بوده است. اشتراک کننده دیگر گفته که این کورس برای او به مثابه یک دوره تحصیلی شبیه دانشگاه بوده و در ذهنیت و باورهای شان تغییر مثبت ایجاد شده است.

امضای تفاهمنامه با دانشگاه‌ها سبب علاقه مندی دانشجویان به حقوق بشر شده است

کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان با ۵۶ دانشگاه و موسسات تحصیلات عالی دولتی و خصوصی به منظور تدریس مضمون حقوق بشر در این نهادها تفاهم نامه امضا نموده است. در اثر این تفاهم نامه ها، نهادهای متذکره مکلف اند که مضمون حقوق بشر را در صنف های مختلف تدریس نمایند. کمیسیون از جریان تدریس نظارت نموده و از مؤثریت آن اطمینان حاصل کرده است. به منظور مؤثریت تدریس، تلاش شده تا استادان مسلکی و کسانیکه در حوزه حقوق بشر مطالعه داشته اند انتخاب شوند و مسؤلیت تدریس به عهده آنان واگذار گردد.

نتایج: تدریس مضمون حقوق بشر در نهادهای اکادمیک تأثیرات گسترده داشته و دانشجویان علاقه مند شده اند تا برای تحقیق در عرصه حقوق بشر به مراکز منابع و کتابخانه های کمیسیون مراجعه نمایند. ارزیابی های کمیسیون از نتایج تدریس مضمون حقوق بشر در دانشگاه ها نشان میدهد که در هر صنفی که مضمون حقوق بشر تدریس شده، حداقل ۳ نفر موضوع پایان نامه شان را مرتبط به بحث حقوق بشر انتخاب نموده اند. در این دوره به تعداد ۳۲۹۶ نفر به کتابخانه کمیسیون مراجعه نموده اند که بیشتر آنان موضوعات پایان نامه شان مرتبط به حقوق بشر بوده اند.

شامل شدن مفاهیم حقوق بشری در متون نصاب درسی وزارت معارف

شامل ساختن مفاهیم حقوق بشر در نصاب آموزشی وزارت معارف یکی از راهکارهای مؤثر برای ترویج و آموزش حقوق بشر در جامعه می باشد. کمیسیون با در نظر داشت اهمیت موضوع، تلاش نموده که از طریق هماهنگی و تفاهم با وزارت معارف، نصاب تعلیمی وزارت را به صورت منظم مطالعه و سفارش های خویش را ارایه نماید. در این دوره کتابهای درسی از صنف اول الی صنف ۱۲ مورد مطالعه قرار گرفته است. بیشتر مواردی که در مغایرت با مفاد و ارزش های حقوق بشری بوده در کتاب های درسی تعلیمات دینی شناسایی گردیده است. به تعداد ۵ مورد تبعیض علیه غیرمسلمانان، ۱۴ مورد نگاه تبعیض آمیز و خشونت بار علیه زنان، ۷ مورد خشونت علیه اطفال و تبعیض جنسیتی میان اطفال دختر و پسر شناسایی و جهت اصلاح آن به مسؤلین بخش مربوطه طی یک جلسه رسمی سفارش گردیده است. در مجموع، در این دوره به تعداد ۱۱ سفارش در زمینه اصلاح متون نصاب تعلیمی از سوی کمیسیون به وزارت معارف ارایه شده و از مسؤلین خواسته شده تا موضوعات حقوق بشر را در کتابها رعایت نموده برای ترویج و آموزش حقوق بشر موضوعات حقوق بشری را شامل نمایند.

نتایج: مسؤلین نصاب تعلیمی متعهد شده اند که سفارش های کمیسیون را مبنی بر تعدیل و اصلاح متون، قبل از چاپ کتاب ها عملی خواهند نمود. در سالهای گذشته نیز فعالیت های کمیسیون در این راستا باعث گردیده که موضوعات متعدد حقوق بشری شامل نصاب آموزشی وزارت معارف گردد و از این طریق شاگردان به بحث حقوق بشر آشنایی حاصل نموده اند. این سفارش ها توانسته که در حفظ ارزش های حقوق بشری در متون تعلیمی مؤثر واقع شود. به عنوان مثال، در یکی از داستانهای کتاب که نقش زن بیشتر به عنوان آشپز مطرح شده بود، از طریق سفارش کمیسیون به مسؤلین نصاب تعلیمی این داستان از کتاب حذف گردید. مسؤلین نصاب تعلیمی متعهد شده اند که در چاپ جدید کتاب ها سفارش های کمیسیون را در نظر خواهند گرفت.

تدویر کارگاه آموزشی برای نهادهای مدنی نتیجه بخش بوده است

در این دوره به تعداد ۱۴ کارگاه آموزشی برای نهادهای جامعه مدنی، ژورنالیستان از سوی کمیسیون تدویر گردیده که در نتیجه به تعداد ۴۱۶ تن (۱۸۸ زن و ۲۲۸ مرد) اشتراک داشته اند. در این کارگاه های آموزشی موضوعات حقوق بشر به بحث گرفته شده است. این کارگاه ها باعث تقویت روابط نهادها با کمیسیون گردیده و همچنین اشتراک کنندگان در عرصه حقوق بشر موضوعات تازه و بشتر را آموخته اند. نهادهای مدنی به عنوان اقشار فعال جامعه می توانند در راستای ترویج و نهادینه سازی حقوق بشر نقش بارز را ایفا نمایند. از این رو کمیسیون همواره در زمینه ارتقای ظرفیت رسانه ها و نهادهای مدنی در زمینه حقوق بشر تلاش کرده است .

نتایج: در نتیجه تدویر برنامه های آموزشی برای نهادهای مدنی، آنان در عرصه حقوق بشر به صورت چشم گیر فعال شده اند. طوریکه در هر قضیه حقوق بشر به صورت گسترده واکنش نشان میدهند. از سوی دیگر روابط نهادهای مدنی با کمیسیون تقویت گردیده در قبال موضوعات حقوق بشر با کمیسیون همسویی دارند. به عنوان مثال در این دوره در قضایایی مختلف از جمله موضوع گزارش تحقیقی در مورد

سؤاستفاده از اطفال در ولایت لوگر و قضیه بازنگری دوسیه زمان احمدی که جنبه حقوق بشری داشت در هماهنگی با کمیسیون ابراز نظر نموده و از ارزش های حقوق بشری دفاع نموده اند.

تدویر جلسات هماهنگی با رسانه‌ها باعث تقویت روابط کمیسیون با رسانه‌ها شده است

در این دوره به تعداد ۴۲ جلسه هماهنگی با رسانه‌ها توسط دفاتر ساحوی و لایتهی تدویر گردیده است. علاوه بر این نشست‌ها و تلاش برای تقویت روابط با رسانه‌ها توسط بخش نشرات دفتر مرکزی کمیسیون نیز صورت گرفته است. در این جلسات روی هماهنگی و همسویی در زمینه بازتاب موضوعات حقوق بشر تأکید صورت گرفته و رسانه‌ها متعهد به پیگیری و بازتاب قضایای نقض حقوق بشر و خشونت علیه زنان و اطفال شده اند. این جلسات به منظور افزایش میزان انعکاس موضوعات حقوق بشر در رسانه‌ها صورت گرفته است.

نتایج: در نتیجه این جلسات، رابطه رسانه‌ها با کمیسیون تقویت گردیده و در هر موضوع حقوق بشری رسانه‌ها دیدگاه کمیسیون را منعکس می‌سازند. پرداختن به موضوعات حقوق بشری، اختصاص دادن برنامه‌های ویژه تلویزیونی و رادیویی به موضوعات حقوق بشر، بازتاب قضایای خشونت از نتایج محسوس و اساسی این جلسات محسوب می‌گردد. به عنوان مثال رادیو آزادی به صورت ماهوار یک برنامه خاص خویش را به حقوق بشر اختصاص داده و از کمیسیون به صورت مستمر دعوت میشود تا در برنامه ویژه حقوق بشر اشتراک نماید. همچنان تلویزیون‌ها و رادیوهای محلی همواره در مباحث حقوق بشری خویش از کمیسیون دعوت کرده اند.

افزایش میزان بازدید کنندگان در نتیجه تقویت ویب سایت و شبکه‌های اجتماعی کمیسیون

کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان با نشر مطالب حقوق بشری از طریق ویب سایت، نشر لوایح داخلی، نشر فعالیت‌های روزانه، و نشر گزارش‌های تحقیقی، سالانه و موضوعی خویش، زمینه دسترسی به اطلاعات را برای شهروندان فراهم ساخته و تمام معلومات مرتبط به کمیسیون از طریق ویب سایت قابل دسترس است. کمیسیون در این دوره از طریق نشر گزارش‌های متعدد روزانه، نشر اعلامیه‌های مطبوعاتی، مقالات و گزارش‌های تحقیقی به تقویت ویب سایت پرداخته است. همچنین در این دوره کمیسیون روی ساختار و چارچوب ویب سایت کارهای مهم و مؤثر را انجام داده تا بازدید کنندگان ویب سایت به آسانی به مطالب کمیسیون دسترسی داشته باشند. علاوه بر این، کمیسیون فعالیت‌ها و دستاوردهای خود را از طریق شبکه‌های اجتماعی (فیسبوک و تویتر) به صورت گسترده و مستمر منعکس نموده است.

نتایج: در نتیجه کمیسیون توانسته است که بازدید کنندگان ویب سایت و شبکه‌های اجتماعی خود را افزایش دهد. صفحه فیسبوک کمیسیون با داشتن بیش از ۷۳ هزار دنبال کننده که ۱۷ درصد افزایش، و صفحه تویتر با داشتن بیش از ۳۹۰۰ دنبال کننده، حدود ۹۰ درصد افزایش را نسبت به سال گذشته نشان می‌دهد. شبکه‌های اجتماعی کمیسیون به صورت گسترده توجه مخاطبین را جلب نموده است.

ارزیابی سالانه کارمندان و بازنگری تشکیل کمیسیون

در پایان ربع چهارم، به تعداد ۴۳۹ تن از کارمندان بخش‌های برنامه‌ای، اداری و خدماتی مورد ارزیابی سالانه قرار گرفته اند. در ارزیابی‌ها تمام فعالیت‌ها و دستاوردهای کارمندان مورد تحلیل و بررسی قرار گرفته است. همچنین تشکیل کمیسیون به صورت اساسی مورد بازنگری و تعدیل قرار گرفته است. تشکیل جدید با در نظر داشت ضرورت‌ها و ارتباط کاری بخش‌ها، تهیه شده که در مؤثریت و کیفیت کار کمیسیون تأثیر مثبت خواهد داشت.

بازنگری ساختار تشکیلات اداری برای تنظیم و تقویت ساختار کمیسیون با در نظر گرفتن نیازها، پاسخگویی بهتر و کارایی کمیسیون و همچنین، جلوگیری از تورم تشکیلاتی و تقویت مؤثریت کمیسیون از اقدامات مؤثر در این زمینه بوده است. به عنوان مثال، کمیسیون بخش مطبوعه را به منظور کاهش در امور بودجه از ساختار حذف نموده و بیشتر نشرات خویش را به صورت آنلاین گسترش داده است.

برای فعلا کمیسیون یک کمیته داخلی را ایجاد نموده که در زمینه تغییرات ساختاری کمیسیون، بررسی و مطالعات خویش را انجام می‌دهند. هدف از ایجاد این کمیته، کوچک ساختن تشکیلات و افزایش مؤثریت کاری می‌باشد. این کمیته را آقای ریچارد بنت رئیس اسبق حقوق بشر یوناما که در زمینه حقوق بشر تجربه عالی دارد همکاری می‌کند. آقای ریچارد قبلا نیز با کمیسیون همکاری‌های متعدد داشته است. فعلا این کمیته روی ۷ اولویت کارهای خود را متمرکز نموده اند.

اولویت ها:

- ۱- روند ثبت شکایات متمرکز و حرفه ای شود
- ۲- تفکیک عملکرد بخش ها، یعنی از تداخل وظیفوی جلوگیری صورت گیرد
- ۳- به منظور کارآیی بیشتر، تمام فعالیت های نظارتی و بررسی منسجم عمل کند و در یک بخش مدغم شود.
- ۴- بخش دیتابیس منسجم و تقویت گردد.
- ۵- میکانیزم گزارشدهی شفاف و منسجم شود.
- ۶- ظرفیت حقوقی بیشتر تقویت گردد.
- ۷- روی طرح ادغام دفتر ساحوی کابل با دفتر مرکزی کار صورت گیرد.

نتایج: ارزیابی های کارمندان نشان میدهد که فعالیت ها به صورت مؤثر انجام شده و کارمندان قادر بوده اند که لایحه و وظایف خویش را به صورت اساسی انجام دهند. تشکیل جدید نیز به گونه ای طرح شده که از تداخل کاری میان بخش ها جلوگیری نموده و در تطبیق برنامه ها بیشتر مؤثر خواهد بود.

استخدام کارمندان جدید از طریق رقابت آزاد و استخدام کار آموزان

کمیسیون با در نظر داشت اصل شفافیت و شایستگی کارمندان جدید خویش را استخدام نموده است. در این دوره به تعداد ۹ تن (۲ زن و ۷ مرد) در بخش های پروگرامی و اداری و به تعداد ۵ تن (۲ زن و ۳ مرد) در بخش خدماتی از طریق رقابت آزاد استخدام شده اند. استخدام پست های کلیدی از جمله رئیس بخش مالی، معاون عملیاتی، رئیس اجراییه، رئیس بخش نشرات و هماهنگ کننده تمویل کنندگان بین المللی از جمله اقدامات مؤثر بوده که انجام شده است.

علاوه بر این، برای ۴۵ تن از فارغین و دانشجویان زمینه کار آموزی فراهم شده و پس از طی کردن یک دوره سه ماهه کار آموزی، برای آنان تصدیق نامه داده شده است. در جریان کار آموزی، کار آموزان توانسته اند که به روند کاری کمیسیون آشنایی حاصل نمایند و توانمندی شان ارتقا یابد.

نتایج: کارمندانی که جدیداً استخدام شده اند توانسته در بخش های مربوطه خویش تغییرات اساسی و چشم گیر را به وجود بیاورند. این تغییرات سبب بهبود کارهای اداری و پروگرامی شده که نتایج آن محسوب و قابل دیده بوده است. همچنین کار آموزانی که در کمیسیون به صورت مؤقت استخدام شده اند، با مفاهیم حقوق بشر و روند کار اداری آشنایی حاصل نموده اند. این کار آموزانی توانایی آن را یافته اند تا در هر اداره ای دیگر وظایف خود را به صورت بهتر انجام دهند.

تهیه و نشر گزارش سالانه بیان کننده شفافیت و حسابدهی در کمیسیون است

کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان گزارش سالانه ۱۳۹۷ خویش را به زبانهای دری، پشتو و انگلیسی تهیه و منتشر نموده است. این گزارش حاوی فعالیت ها، دستاوردها و کارکردهای کمیسیون است که طی سال مالی ۱۳۹۷ انجام شده است. گزارش سالانه کمیسیون به صورت جامع تمام فعالیت ها را منعکس نموده است. این گزارش چاپ شده در اختیار اعضای پارلمان، ریاست جمهوری، ادارات دولتی و نهادها قرار گرفته است. گزارش سالانه کمیسیون از طریق وب سایت به زبانهای دری، پشتو و انگلیسی قابل دسترس می باشد.

نتایج: در نتیجه تهیه و نشر گزارش سالانه که گزارش مالی نیز شامل آن بوده است، شهروندان و رسانه ها از فعالیت ها و دستاوردهای کمیسیون اطلاع حاصل نموده اند. این گزارش تضمین کننده شفافیت و حساب دهی در کمیسیون می باشد که تمام مصارف، بودجه، فعالیت و دستاوردها با تفصیل منعکس شده است.

هدف استراتژیک سوم؛ نظارت و حمایت

نظارت مستمر از محلات سلب آزادی نتایج متعدد و مثبت در پی داشته است

نظارت از محلات سلب آزادی که شامل نظارت از محابس، نظارت خانه ها، توقیف خانه ها و مراکز اصلاح و تربیت اطفال می شود، یکی از فعالیت های مهم نظارتی کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان به شمار می رود. در جریان سال مالی ۱۳۹۸ کمیسیون طی ۱۰۰۶ مأموریت توانسته از تمام محلات سلب آزادی ساحات تحت پوشش، به صورت دوامدار نظارت نماید. در جریان این نظارت ها با بیش از ۳ هزار نفر مصاحبه صورت گرفته و وضعیت زندان ها از لحاظ امکانات و سهولت ها مورد نظارت قرار گرفته است. همچنین در جریان نظارت ها، سفارش های مشخص به صورت مکتوبی و شفاهی در زمینه رسیدگی و توجه به وضعیت حقوق بشری افراد سلب آزادی شده ارائه گردیده است.

نتایج: در نتیجه نظارت از محلات سلب آزادی از مجموع ۲۸۶ سفارش که در مورد بهبودی وضعیت زندانیان از سوی کمیسیون ارائه گردیده بود، حدود ۴۲ درصد این سفارش ها از سوی مسؤولین مورد رسیدگی و توجه قرار گرفته است. به عنوان مثال در ۵ مورد، زندانیان به تشناب و حمام دسترسی نداشتند و در اثر سفارش های کمیسیون، تشناب و حمام این محلات مورد ترمیم و بهره برداری قرار گرفت. در ۳۸ مورد دیگر زندانیان از پایین بودن کیفیت غذایی شکایت داشتند. کمیسیون با نظارت از آشپزخانه این محلات دریافته که تدابیر صحی و بهداشتی رعایت نشده و مشکلات جدی وجود داشت. کمیسیون طی جلسات و ملاقات رسمی با مسؤولین زندان سفارش های خویش را مبنی بر توجه به کیفیت و کمیت غذایی زندانیان ارائه نموده که در نظارت های بعدی وضعیت بهبود یافته بود. نداشتن پانکه در هوای گرم تابستان، محدودیت دسترسی به درمان و دارو، از مواردی دیگری بوده که در نتیجه دادخواهی و سفارش های کمیسیون این چالش در محلات مورد نظارت حل شده است.

علاوه بر این، نظارت های مؤثر کمیسیون باعث شده که آئنده زندانیانی که به صورت غیرقانونی در حبس یا توقیف به سر می بردند با مداخله قانونی کمیسیون رها شدند. در این دوره به تعداد ۳۲۹ تن (۴۳ زن ۲۸۶ مرد) رها شدند. این افراد اکثراً در جریان مصاحبه شناسایی گردیده که مطابق قانون وقت معینه آنان تکمیل گردیده اما هنوز هم به زندان به سر می برند. کمیسیون با مداخله قانونی و مطالعه دوسیه آنان برای رهایی شان دادخواهی نموده که نتیجه بخش بوده است.

کمیسیون برای ترویج فرهنگ کتابخوانی در میان زندانیان، پیشنهادی را مبنی بر مطالعه کتاب توسط زندانیان به وزارت داخله پیشکش نموده که در نتیجه وزارت داخله روی طرحی کار می کند که در آن زندانیان در بدل مطالعه یک جلد کتاب به تعداد ۶ روز تخفیف بدست خواهند آورد. این طرح هنوز عملی نشده و اما یکی از نتایج کارهای کمیسیون محسوب می گردد که عملی شدن آن در توسعه آموزش زندانیان و پایین آمدن میزان جرم در جامعه کمک کننده خواهد بود.

در نتیجه نظارت های دوامدار از محلات خاص حد اقل به ۱۴۸ مورد چالش، رسیدگی صورت گرفته است

نظارت از محلات خاص شامل نظارت از مراکز حمایوی زنان، مراکز صحی، پرورشگاه ها و کودکستانها، آسایشگاهها و مراکز حمایوی اشخاص دارای معلولیت می باشد. کمیسیون در این دوره از طریق ۶۷۸ مأموریت به تعداد ۱۳۹۲ بار از مراکز متذکره دیدن نموده است. در جریان نظارت در مورد ۲۱۸ قضیه دادخواهی کرده و ۳۱۲ سفارش به مسؤولین بخش های متذکره ارائه نموده است. کمیسیون تلاش نموده تا توجه مسؤولین را در زمینه بهبودی وضعیت حقوق بشری در مراکز متذکره جلب نماید. در جریان نظارت با بیش از ۲۷۰۰ تن مصاحبه صورت گرفته که حدود ۵۰ درصد مصاحبه شوندگان خانم ها بوده اند.

نتایج: نظارت از مراکز خاص، نتایج متعدد و قابل توجه در پی داشته است. در این دوره به تعداد ۱۸ تن طفل (۲ دختر ۱۶ پسر) که مورد خشونت قرار گرفته بود دادخواهی شد. در ۱۹ کلینیک و ۲۷ شفاخانه به مریضان رسیدگی و توجه لازم نشده بود که در اثر سفارش های کمیسیون تغییر مثبت در مدیریت مراکز به وجود آمده است. در ۳۲ مورد خانم هایی که در خانه های امن به سر می بردند و از عدم رسیدگی به قضایای شان شکایت داشتند دادخواهی صورت گرفته و به این موارد رسیدگی صورت گرفت. در ۴ مورد خانم هایی که با اطفال شان در خانه های امن به سر می بردند اتاق های جداگانه و مناسب اختصاص داده شد. علاوه بر این در اثر دادخواهی های کمیسیون مسؤولین وعده سپرده که تعداد خانه های امن را در برخی ولایت دیگر نیز ایجاد خواهد کرد. نظارت از مراکز اشخاص دارای معلولیت باعث

گردیده که مسئولین در زمینه ارائه خدمات رفاهی و آموزشی توجه نماید. به عنوان مثال سفارش هایی که در زمینه تجهیز و به روزرسانی مواد آموزشی مکتب نابینایان صورت گرفته بود، به آن توجه گردیده و تغییرات مثبت ایجاد شده است.

نظارت های ساحوی کمیسیون باعث شناسایی چالش های عمده حقوق بشری گردیده است

کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان همه ساله از وضعیت عمومی حقوق بشر در تمام محلات تحت پوشش نظارت می نماید. این نظارت ها در مورد بررسی میزان دسترسی شهروندان به حقوق بشری شان بوده که از طریق فورمه های خاص مصاحبه صورت می گیرد. در این دوره کمیسیون قادر بوده که در بخش های حقوق اقتصادی و اجتماعی، حقوق افراد دارای معلولیت و حقوق اطفال نظارت های مستمر انجام دهد. در نتیجه با ۱۱۲۰۰ تن (۴۱۱۲ زن و ۷۰۸۸ مرد) مصاحبه صورت گرفته است. فورمه هایی این مصاحبه ثبت دیتابیس کمیسیون شده و گزارش تفصیلی آن در بخش های جداگانه تهیه و نشر خواهد شد. علاوه بر این، در ۳۶ مأموریت جداگانه، از وضعیت اطفال سرحدی نظارت صورت گرفته و یافته های آن ثبت دیتابیس کمیسیون شده که از طریق گزارش نشر خواهد شد.

نتایج: کمیسیون در جریان نظارت های ساحوی، علاوه از خانه پری فورم ها، چالش های عمده ای که فرا راه شهروندان خصوصا اطفال و اشخاص دارای معلولیت می باشد، شناسایی نموده و در زمینه حل آنان دادخواهی می نماید. کمیسیون در جریان نظارت های ساحوی حدود ۱۴۴ قضیه خشونت و ۱۲ قضیه نقض حقوق بشری را شناسایی و در زمینه رسیدگی به آن دادخواهی کرده است. به عنوان مثال در جریان نظارت ساحوی، طفل که توسط مادر اندر خود بارها مورد خشونت و لت و کوب قرار گرفته بود و همچنین کارهای شاقه بر وی تحمیل می گردید، با تلاش های کمیسیون آن طفل در یکی از مراکز حمایتی اطفال منتقل شده و تحت حمایت قرار گرفت.

در نتیجه نظارت هایی ساحوی که سال قبل انجام گردیده بود، کمیسیون یافته های خویش را در گزارش های جداگانه منتشر نموده و سفارش های مشخص ارائه کرده است. کمیسیون سفارش های خود را در جلسات جداگانه با مسئولین پیگیری نموده و بارها خواسته تا به آن عمل شود. سفارش های کمیسیون در موارد مختلف نتیجه بخش بوده و به آن عمل شده است. به عنوان مثال سفارش و دادخواهی برای استخدام افراد دارای معلولیت در نهادهای دولتی از مواردی بارز بوده که به آن عمل شده است.

نظارت از اطفال سرحدی بخش دیگری از نظارت هایی کمیسیون بوده که نتایج چشم گیر را در پی داشته است. به عنوان مثال، در جریان ۳۶ مأموریتی که از وضعیت اطفال سرحدی نظارت صورت گرفته با ۳۲۴ تن مصاحبه انجام شده و برای رسیدگی به چالش هایی آن دادخواهی صورت گرفته است. اطفال در سرحدات در معرض خطر های گوناگون از جمله قاچاق، سواستفاده جنسی، بی سرپناهی، جدایی از والدین و سایر چالش مواجه بوده که کمیسیون در هماهنگی با نهادهای حمایت کننده از جمله (IOM) برای حل آن تلاش نموده است. کمیسیون در این سال بیش از ۷۲ کودک سرحدی در معرض خطر را به نهاد حمایت کننده معرفی کرده است.

نظارت از عملکرد نهادهای دفاعی و امنیتی باعث بهبود در رفتار آنان گردیده است

کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان در این دوره گزارشدهی طی ۱۴۰ مأموریت نظارتی از عملکرد نهادهای دفاعی و امنیتی نظارت نموده است. در این نظارت ها روی سه مورد تمرکز صورت گرفته است. چگونگی رفتار پولیس با منسوبین و کارکنان زن در صفوف نیروهای امنیتی، نظارت از عدم استخدام اطفال در صفوف نیروهای دفاعی و امنیتی و رعایت احکام و قوانین حقوق بشر توسط پولیس مورد نظارت قرار گرفته است. در جریان این نظارت ها با ۱۲۳۸ تن (۹۸۸ زن و ۲۵۰ مرد) مصاحبه صورت گرفته است. بخش اعظم این مصاحبه ها در مورد آزار و اذیت زنان در محل کار و وظیفه شان بوده است.

نتایج: نظارت از عملکرد پولیس نتایج قابل توجه در پی داشته است. گزارش تحقیقی که بر مبنای یافته های نظارتی کمیسیون در سال گذشته تهیه و نشر گردید نشان دهنده برخورد های تبعیض آمیز با زنان پولیس بوده و همچنین در موارد متعددی این یافته ها حاکی از موجودیت آزار و اذیت جنسی در صفوف پولیس بوده است. کمیسیون در این گزارش سفارش های مبنی بر توجه بر وضعیت زنان در صفوف پولیس داشته و یافته های گزارش با مسئولین بلند پایه امنیتی و دفاعی شریک گردید. در نتیجه رئیس جمهور کشور به مقامات بلند پایه هدایت داده که از هرگونه رفتارهای نادرست با زنان در صفوف نیروهای دفاعی و امنیتی جلوگیری شود. یافته های این دوره نشان میدهد که میزان رفتارهای نادرست با زنان کاهش چشم گیر داشته است. جزئیات این یافته ها در گزارش جداگانه تهیه و نشر خواهد شد. یکی از نتایج دیگر این بوده است که کمیسیون در جریان نظارت از استخدام ۴ تن در صفوف پولیس که زیر سن قانونی بوده جلوگیری نموده است.

نظارت از جریان تظاهرات، اعتصابات و اجتماعات

در این دوره بر ۱۵ مورد اعتراضات مدنی به شمول راهپیمایی ها و اعتصابات نظارت صورت گرفته است. کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان همواره از اعتراضات مدنی بدون خشونت، حمایت کرده و از مسؤلین خواسته که به خواسته های قانونی معترضین توجه جدی نماید. نظارت از اعتصاب زندانیان، راهپیمایی و معترضین انتخابات از مواردی بوده که کمیسیون ضمن نظارت، ۱۴ مورد سفارش نیز به مسؤلین داشته است. یافته های کمیسیون نشان میدهد که در ۳ مورد از راهپیمایی ها و اعتراضات مدنی، پولیس رفتارهای خشونت آمیز با تظاهرات کنندگان داشته است. فیرهای هوایی، لت و کوب و رفتارهای توهین آمیز از مواردی بوده که در جریان تظاهرات صورت گرفته است.

نتایج: در نتیجه نظارت از اعتصاب زندانیان، کمیسیون برای توجه به خواست های مشروع و قانونی آنان دادخواهی نموده که در نتیجه مسؤلین به اعتصاب کننده گان وعده داده که به خواست های آنان توجه خواهد شد. همچنین کمیسیون در برابر برخوردهای خشونت بار با تظاهرات کنندگان از طریق اعلامیه مطبوعاتی واکنش نشان داده و رسانه های به دیدگاه های کمیسیون استناد نموده اند.

یافته های نظارتی کمیسیون از جریان پروسه انتخابات بازتات گسترده داشته است

کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان از تمام مراحل انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۹۸ نظارت نموده و یافته های خود را از جریان این پروسه مرحله به مرحله ثبت و یک روز پس از روز رای دهی، تمام یافته های خویش را تحلیل و با رسانه ها شریک نموده است. این یافته ها شامل تخطی های انتخاباتی، کاستی ها و چگونگی پیشرفت پروسه انتخابات بوده است. مطالعات میدانی این تحقیق یا تکمیل پرسش نامه آنلاین در نتیجه نظارت بر ۴۷۰ مرکز رأی دهی در ۲۳ ولایت کشور انجام یافته است که در آن ۲۲۰ کارمند کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان به شمول ۷۴ زن، بر روند رأی دهی نظارت کردند.

نتایج: یافته های کمیسیون به صورت گسترده از طریق رسانه های ملی و بین المللی منعکس گردید و بارها به یافته های کمیسیون استناد صورت گرفت. تمام جزئیات یافته های کمیسیون از طریق وبسایت این اداره منتشر شده و در دسترس مسؤلین و شهروندان قرار گرفته است. یافته های کمیسیون به عنوان یک نهاد بی طرف و مستقل مورد اعتبار مردم و رسانه ها قرار گرفته و به آن توجه شده است. بعد از نشر این گزارش فعالان جامعه مدنی و نهادهای ناظر انتخاباتی ضمن استناد به معلومات آماری این گزارش خواهان رسیدگی به تخطی ها، تخلفات و جرایم انتخاباتی گردیدند.

نظارت بر تطبیق فرامین عفو و تخفیف باعث جلوگیری از فساد در این پروسه شده است

کمیسیون از جریان تطبیق فرامین رئیس جمهور در مورد عفو و تخفیف مجازات محبوسین و محجوزین نظارت نموده است. این نظارت توسط یک کمیته صورت می گیرد که کمیسیون نیز عضو آن بوده و به صورت منظم و مستمر نظارت می کند. در این دوره ۸۴ بار بر تطبیق ۶ فرمان رئیس جمهور در مورد عفو و تخفیف در تمام ساحات تحت پوشش نظارت شده است. در جریان نظارت تلاش شده تا از فرامین عفو و تخفیف هیچگونه سوء استفاده صورت نگیرد. دوسیه های محبوسین به صورت دقیق از سوی کمیسیون مطالعه گردیده و افرادی که مستحق عفو و تخفیف بوده اند مطابق قانون از مفاد این فرامین مستفید شده اند.

نتایج: در جریان نظارت از فرامین عفو و تخفیف از هرگونه سوء استفاده از فرامین جلوگیری به عمل آمده است. نماینده های کمیسیون که در جلسات فرامین عفو و تخفیف شرکت می نمایند، پس از بازنگری دوسیه ها و حصول اطمینان جدول های فرامین را امضا می نماید. نظارت های کمیسیون از پروسه تطبیق فرامین عفو و تخفیف باعث جلوگیری از فساد در این پروسه گردیده است.

بازتاب وضعیت حقوق بشری در گزارش های تحقیقی کمیسیون

گزارش های تحقیقی کمیسیون به عنوان یکی از منابع معتبر در عرصه حقوق بشر مطرح است. کمیسیون، همه ساله گزارش های تحقیقی متعدد را در بخش های مختلف حقوق بشر تهیه و منتشر می نماید. این گزارش ها که بر اساس خانه پری پرسشنامه ها، مصاحبه ها و نظارت ها صورت می گیرد، بازتاب دهنده وضعیت حقوق بشری در کشور می باشد. گزارش وضعیت خشونت علیه زنان، گزارش نظارت از محلات سلب آزادی، گزارش وضعیت اطفال، گزارش بررسی عملکرد نهادهای دفاعی و امنیتی و گزارش وضعیت اشخاص دارای معلولیت از جمله گزارش هایی اند که تحت کار قرار دارد. این گزارش عنقریب نهایی و منتشر خواهد شد. علاوه بر این، گزارش زنان بی سرنوشت، گزارش عدالت غیر رسمی از جمله گزارش های تحقیقی بوده که توسط کمیسیون تهیه و نشر شده است.

گزارش بررسی قضایای زنان بی سرنوشت در خانواده، نخستین گزارش از نوع خود در زمینه مستندسازی قضایای زنانی که پس از ازدواج یا نامزدی از سوی شوهران شان ترک شده یا بی سرنوشت رها می‌گردد بوده و برای اولین بار توسط کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان تهیه شده است. معلومات این گزارش به وسیله مطالعات کتابخانه و با استفاده از دیتابیس کمیسیون به دست آمده است. این گزارش ضمن بررسی وضعیت حقوق بشری زنان یاد شده علل و عوامل افزایش پدیده بی سرنوشتی را نیز بررسی نموده و با ارایه پیشنهادهای مشخص از دولت و جامعه جهانی خواسته است تا برای رفع این مشکل اقدام عملی کند.

گزارش پیامدهای عدالت غیر رسمی بر رعایت حقوق بشر تحقیق تازه است که کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان به هدف بررسی تأثیرات ناگوار عدالت غیر رسمی بر وضعیت حقوق بشر انجام داده است. معلومات این تحقیق به وسیله مطالعات کتابخانه‌ای و با استفاده از دیتابیس کمیسیون تهیه گردیده است. در این تحقیق روشن شده است که به دلیل مشکلات در سیستم عدالت رسمی اعتماد مردم نسبت به آن کاهش یافته و به این دلیل به عدالت غیر رسمی روی آورده‌اند همچنین پیامدهای عدالت غیر رسمی بر میزان دسترسی زنان به حقوق بشری نیز در این گزارش بررسی گردیده است.

نتایج: گزارش زنان بی سرنوشت، پس از نشر مورد استقبال جدی رسانه‌های کشور قرار گرفته و علاوه بر انعکاس گسترده در مطبوعات موضوع بی سرنوشتی زنان به یک بحث جدی در محافل مدنی به خصوص مدافعان حقوق بشر تبدیل گردیده است. نشر این گزارش باعث گردیده است که نهادهای قانون گذاری در تلاش تعریف روشن از بی سرنوشتی زنان گردیده و دادخواهی جریان دارد تا بی سرنوشتی زنان را به عنوان یک رفتار مجرمانه و خلاف قانون جرم انگاری کرده و برای مسببین آن مجازات در نظر گرفته شود.

همچنین گزارش پیامدهای عدالت غیر رسمی، ایجاد انگیزه قوی‌تر برای مدافعان حقوق بشر و فعالان جامعه مدنی و تمام کسانی که از روند تطبیق عدالت غیر رسمی و پیامدهای ناگوار آن آگاهی دارند یکی از مهم‌ترین پیامدهای نشر این تحقیق بوده است با نشر این گزارش استدلال بهتری برای مخالفات عدالت غیر رسمی ایجاد شده و آگاهی عامه نسبت به پیامدهای ناگوار تطبیق عدالت غیر رسمی افزایش یافته است. نشر این گزارش بسیاری از نهادهای ملی و بین‌المللی را که از تطبیق عدالت غیر رسمی حمایت می‌کردند قناعت داد که در حال حاضر با توجه به مشکلاتی که وجود دارد حمایت از تطبیق عدالت غیر رسمی در افغانستان نواقص و مشکلات خودش را دارد.

ثبت، مستندسازی و پیگیری شکایات واصله توسط کمیسیون

ثبت، رسیدگی و مستندسازی شکایات واصله توسط کمیسیون یکی از فعالیت‌های بارز و بنیادی این اداره بوده که در جریان سال به صورت مستمر توسط چهارده دفتر ساحوی و ولایتی کمیسیون انجام شده است. کمیسیون در این جریان سال مالی ۱۳۹۸ در مجموع به تعداد ۵۳۱۷ شکایت به ثبت رسانده است. از این میان به تعداد ۲۱۵۱ شکایت مربوط به خشونت علیه زنان، ۳۱۳ قضیه خشونت علیه اطفال، ۲۸۵۳ شکایت شامل سایر شکایات از جمله شکایات مبنی بر نقض حقوق بشر بوده که از این میان به تعداد ۱۱۸۵ قضیه نقض حقوق بشری شناسایی گردیده است.

نتایج: ثبت و رسیدگی به شکایات مراجعه کنندگان، اساسی‌ترین کار کمیسیون است که نتایج قابل توجه و فراگیر در پی داشته است. کمیسیون به عنوان مرجع قابل اعتماد برای مراجعه کنندگان تبدیل شده و تمام شکایات‌هایی که در اینجا به ثبت می‌رسد از سوی کمیسیون رسیدگی و اقدامات قانونی صورت می‌گیرد. کمیسیون شکایات‌های ثبت شده به لحاظ حقوقی تحلیل نموده و تشخیص میدهد. قضایایی که قابل ارجاع بوده آن قضایا را به نهادهای مربوط به صورت رسمی ذریعه مکتوب راجع ساخته و از اجراء آن پیگیری نموده است. پیگیری‌های کمیسیون نشان میدهد که به تعداد ۴۴۳ قضیه که حدود ۳۳ درصد از قضایا را تشکیل میدهد، حل و فصل گردیده است. بقیه قضایا در جریان طی مراحل قرار دارد. در نتیجه ارجاع قضایا و پیگیری آن، پاسخگویی نهادهای عدلی بیشتر شده و به سفارش‌های کمیسیون توجه نموده‌اند. در مورد بیش از یک هزار شکایت‌کننده، مشاوره‌های حقوقی داده شده و راهنمایی‌های قانونی برای حل چالش آنان صورت گرفته است. بررسی کمیسیون نشان میدهد که حدود ۷۹ درصد از مراجعین از عملکرد و همکاری‌های کمیسیون ابراز رضایت نموده‌اند.

حمایت‌های مؤثر و نتیجه بخش از قربانیان نقض حقوق بشر و قربانیان خشونت

حمایت از اقشار آسیب پذیر و قربانیان خشونت یکی از فعالیت‌های عمده ای بوده که توسط کمیسیون اجرا گردیده است. کمیسیون به صورت مستمر حمایت‌های لازم را از اقشار آسیب پذیر و قربانیان خشونت علیه زنان و قربانیان نقض حقوق بشر انجام داده است. ارائه مشوره‌های حقوقی، پیگیری قضایا و معرفی آنان به نهادهای حمایت‌کننده از مواردی بوده که از سوی کمیسیون انجام شده است. در این دوره به تعداد ۴۹ تن از خانم‌هایی که مورد خشونت قرار گرفته توسط کمیسیون به خانه‌های امن معرفی شده است. همچنین ۳۴ کودک

در معرض خطر بوده و مورد خشونت نیز قرار گرفته بودند، به پرورشگاه‌ها و نهادهای حمایت‌کننده معرفی گردیده‌اند. به تعداد ۲۶ تن از خانم‌هایی که مورد لت و کوب قرار گرفته بودند، به مراکز صحتی جهت درمان معرفی گردید. همچنین ۳۱۶ ملاقات رسمی با مسئولین دولتی در زمینه حل قضایای خشونت صورت گرفته است.

نتایج: حمایت‌های کمیسیون باعث گردیده که قضایای قربانیان نقض حقوق بشر و خشونت مورد توجه و رسیدگی قرار گیرد. حمایت‌های کمیسیون از قربانیان، حیاتی بوده و سبب مصونیت آنان گردیده است. در مواردی حمایت‌های کمیسیون سبب شده که این قربانیان از بی‌سرنوشتی نجات پیدا کنند و در مواردی حتی سبب جلوگیری از قتل آنها گردیده است. به عنوان مثال، دختر و پسری که با توافق هم فرار نموده بودند و فامیل دختر مصمم به قتل پسر بود که در نتیجه مداخله و حمایت کمیسیون سبب جلوگیری از این حادثه گردیده است. کمیسیون پسر و دختر را در مکان مصون تحت نظارت پولیس معرفی نموده که سرانجام قضیه آنان به صورت قانونی حل و فصل گردید.

ایجاد سکرتریت مبارزه با آزار و اذیت جنسی زنان در ادارات که به تأسی از حکم ۱۲۳۶ مقام عالی ریاست جمهوری می‌باشد، نیز نتیجه بارز دادخواهی‌ها و حمایت کمیسیون می‌باشد. این سکرتریت که در چوکات کمیسیون مستقل حقوق بشر در نیمه سال ۲۰۱۹ ایجاد شده، تاکنون به تعداد ۸ قضیه آزار و اذیت جنسی در ادارات را مورد بررسی قرار داده است. از این جمله به تعداد ۵ قضیه آن از سوی نهادهای عدلی و قضایی مورد رسیدگی قانون قرار گرفت، یک قضیه انصراف و ۲ قضیه دیگر در جریان قرار دارد و تحت کار می‌باشد.

تلاش‌های متمرکز برای تطابق قوانین افغانستان با کنوانسیون‌های بین‌المللی حقوق بشر

یکی از فعالیت‌های مؤثر کمیسیون ارائه سفارشات، پیشنهادات و ابراز نظر در مورد تعدیل و تسوید قوانین داخلی بوده که در مطابقت با معیارها و ارزش‌های حقوق بشر باشد. اعضای رهبری کمیسیون به صورت مستمر در کمیته‌های تسوید و تعدیل قوانین، مقررات، لوایح، پالیسی‌ها اشتراک نموده‌اند. در این جلسات از ارزش‌های حقوق بشر حمایت شده و مواردی که در مغایرت با موازین حقوق بشر بوده برای تعدیل آن سفارش شده است. کمیسیون به صورت جدی در مورد قوانین و طرزالعمل‌ها ابراز نظر نموده و دیدگاه‌های خویش را ارائه کرده است.

نتایج: دیدگاه و سفارشات کمیسیون در مورد تسوید و تعدیل قوانین همواره ثمربخش و مبتنی بر نتیجه بوده است. در سالهای گذشته نیز نظریات و سفارشات کمیسیون باعث گردیده که قوانین مختلف از جمله کُد جزا و قانون اجتماعات و اعتصابات در چارچوب مفاد کنوانسیون‌های بین‌المللی تهیه گردد. به عنوان مثال: پیشنهاد طرح و تعدیل ماده ۶۴۰ کُد جزا مبنی بر معاینات نسایی، به کمیته قوانین فرستاده شد. در نتیجه بند اول این ماده که رضایت متضرر در آن آمده بود، حذف گردید. همچنین کمیسیون در قسمت بند دوم این ماده نیز که گفته شده که پرده بکارت فقط به حکم محکمه ذیصلاح ممکن است، باز هم کمیسیون خواهان تعدیل گردیده و معاینه پرده بکارت را نوعی شکنجه زنان و یک عمل غیر علمی تلقی کرده است. کمیسیون امیدوار است که در این زمینه نیز تعدیل به میان آید.

قانون حمایت از کودکان یکی از قوانینی است که اخیراً توسط پارلمان به تصویب رسید. کمیسیون در مراحل مختلف این قانون نظریات و سفارشات خویش را داشته که مطابق با ارزش‌های کنوانسیون‌های بین‌المللی حقوق بشر از جمله کنوانسیون بین‌المللی حقوق طفل تهیه گردیده است. یکی از موارد جنجالی این قانون تعیین سن کودک بوده که در قانون سن کودک مطابق اسناد بین‌المللی ۱۸ سال تعیین شده است. اما این مورد با مخالفت برخی وکلای پارلمان همراه بوده که کمیسیون به صورت جدی از طریق دادخواهی و اعلامیه مطبوعاتی از این قانون حمایت کرده است.

نظارت بر وضعیت حقوق بشردوستانه بین‌المللی و دادخواهی برای قربانیان جنگ

نظارت بر وضعیت حقوق بشردوستانه بین‌المللی یکی از فعالیت‌های اساسی است که توسط کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان انجام شده است. کمیسیون به صورت دوامدار قضایایی نقض حقوق بشردوستانه بین‌المللی و حوادث تلفات ملکی را نظارت، مستند سازی و در مورد آن دادخواهی کرده است. در این دوره گزارشدهی، به تعداد ۸۷۵ مورد قضیه نقض حقوق بشردوستانه از سوی کمیسیون شناسایی و شامل دیتابیس گردیده است. از این مجموع، در مورد ۲۳ قضیه تلفات افراد ملکی در جریان منازعات مسلحانه در سطح زون مرکزی و ولایات کشور، تحقیق، بررسی و مستند سازی صورت گرفته است. به منظور مستند سازی قضایا و مصاحبه با آسیب دیدگان سفرهای ولایتی از سوی کمیسیون انجام شده و به صورت حضوری با مردم مصاحبه صورت گرفته است.

کمیسیون برای توجه و رسیدگی به بازماندگان و آسیب دیدگان جنگ دادخواهی کرده و تلاش نموده که توجه مسئولین را جلب نماید. در تمام قضایایی که منتج به تلفات ملکی شده کمیسیون اعلامیه‌های مطبوعاتی صادر کرده و از مسئولین خواسته که به آسیب دیدگان توجه

نماید. در این دوره به تعداد ۲ جلسه دادخواهی با مسئولین نهادهای دفاعی و امنیتی تدویر گردیده و در ۵ جلسه دادخواهی که از سوی سایر نهادهای مرتبط تدویر گردیده اشتراک صورت گرفته است. علاوه بر این به تعداد ۵ قطعه مکتوب در رابطه به قضایای نقض حقوق بشردوستانه به نهادهای عدلی و قضایی و نهادهای امنیتی و دفاعی ارسال گردیده است. علاوه بر این، گزارش شش ماهه ۱۳۹۸ تلفات ملکی که بر مبنای یافته های نظارتی و تحقیقی کمیسیون تهیه شده منتشر گردید. یافته های این گزارش از طریق تدویر کنفرانس مطبوعاتی با رسانه ها و مردم شریک گردید.

نتایج: فعالیت های کمیسیون در این راستا نتایج مثمر و ارزنده به همراه داشته است. هدایت ریاست جمهوری مینی بر هماهنگی در عملیات های شبانه به نیروهای قطعات خاص بعد از حادثه جلال آباد در نتیجه داد خواهی های مستمر تیم بررسی ویژه کمیسیون، وعده کمک به قربانیان حملات هوایی از جانب نیروهای بین المللی در نتیجه ارایه گزارش از سفر مشترک کمیسیون ویوناما در ساحه تحت تسلط طالبان به ولسوالی بکوا ولایت فراه، از مواردی بوده که در نتیجه نظارت، تحقیق و مستند سازی قضایای نقض حقوق بشردوستانه حاصل شده است. علاوه بر این، دادخواهی های کمیسیون باعث گردیده که مخالفین دولت، در تشکیلات نظامی خود کمیسیونی را تحت نام کمیسیون بررسی تلفات ملکی ایجاد نماید. همچنین گزارش تلفات ملکی به صورت گسترده از سوی رسانه ها منعکس گردیده و نهادهای مختلف بارها به یافته های کمیسیون استناد نموده است.

بخش دوم

چالش‌ها و خطرات

کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان با چالش‌های متعددی در راستای تطبیق برنامه‌ها مواجه بوده و خواهد بود. این چالش‌ها هرچند در موارد مانع تطبیق مؤثر برنامه‌ها گردیده و اما کمیسیون با تعهد و تلاش‌های مستمر تلاش نموده بر این چالش‌ها تا حد ممکن فایز آید و مؤثریت خود را داشته باشد.

محدودیت‌های امنیتی: محدودیت‌های امنیتی به عنوان یکی از چالش‌های عمده فرا راه کمیسیون بوده است. نا امنی‌ها در سطح برخی ولسوالیها و مناطق دور دست باعث گردیده که کمیسیون نتواند که برنامه‌های آموزشی و سفرهای نظارتی خویش را در مناطق نا امن به صورت اساسی تطبیق نماید. این نا امنی‌ها سبب نگرانی کمیسیون بوده در ساحات نا امن بررسی موارد خشونت و ثبت قضایایی نقض حقوق بشر ناممکن بوده است. هرچند کمیسیون قضایایی را که شناسایی نموده تلاش کرده تا با مسؤلین دولتی از طریق تلفون و ایمیل شریک سازد اما این بسنده به نظر نمی‌رسد. کمیسیون در جریان سال، یکتن از کارمندان خویش را که مسؤل دفتر ولایتی غور بود، از دست داد. کمیسیون تلاش دارد تا از طریق شوارای رضاکار حقوق بشر، ولسوالها و سایر مسؤلین در سطح ولسوالیها در تماس باشند و در مورد قضایایی خشونت و نقض حقوق بشر دادخواهی نماید.

موجودیت عنعنات ناپسند و مردسالاری در جامعه: فرهنگ و رسوم سنتی و مردسالاری یکی از چالش‌هایی دیگری است که در جامعه افغانستان نهادینه شده است. این امر باعث شده که در جریان پیگیری قضایا و تدویر برنامه‌های آموزشی کمیسیون با چالش‌ها و واکنش‌ها مواجه گردد. اما تلاش‌های کمیسیون در راستای کمرنگ ساختن این چالش‌ها مؤثر بوده و کمیسیون با تدویر برنامه‌های مؤثر آموزشی و دادخواهی‌های مستمر تلاش کرده که با چنین چالش‌ها به صورت جدی مبارزه نماید. همکاری‌هایی نهادهای مدنی، رسانه‌ها و نهادهای دولتی در سطح محلات و ولسوالیها برای کمیسیون کمک کننده بوده است. قابل یادآوری است که فعالیت‌هایی حقوق بشری در این راستا مستلزم کارهای دراز مدت و دوامدار می‌باشد تا تغییرات مثبت در اذهان عامه و فرهنگ مردم ایجاد گردد.

کمبود بودجه و مشکلات مالی: کمیسیون در موارد متعددی گاه‌ها به دلیل محدودیت‌های مالی و کمبود بودجه نتوانسته که فعالیت‌های خود را به صورت گسترده و فراگیر تطبیق نماید. با اینکه کمیسیون از طریق ۱۴ دفتر ساحوی و ولایتی تلاش نموده تا تمام ولایت‌ها را به گونه‌ای تحت پوشش قرار دهد اما با آنهم بسیاری از زنان و خانواده‌ها که در روستاهای دور دست قرار دارند نمی‌توانند از برنامه‌های آموزشی کمیسیون و ثبت قضایای شان به این دفتر مستفید شوند.

پروژه صلح و تصمیم‌های سیاسی: کمیسیون همواره بر تأمین صلح پایدار که در آن ارزش‌های حقوق بشری و حقوق زنان رعایت گردد، تأکید نموده است. اکنون که گفت‌وگوهای صلح روی کار آمده، افغانستان در مرحله حساس تاریخی و سیاسی قرار دارد. کمیسیون با استقبال از این پروژه، از مسؤلین خواسته تا در موضوعات و ارزش‌های حقوق بشری در اولویت‌های کاری شان قرار داشته باشد. اگر این مورد نادیده گرفته شود، اگر این موارد در گفت‌وگوهای صلح و توافق‌ها در نظر گرفته نشود، می‌تواند به عنوان یک خطر مطرح باشد.

درس‌های آموخته شده

کمیسیون طی سالهای گذشته از جریان فعالیت‌های حقوق بشری درس‌های متعدد و آموزنده آموخته است. کمیسیون تشکیلات اداری و فعالیت‌های برنامه‌ای خویش را بر مبنای تجربیات و درس‌های آموخته شده‌ای خویش سازمان داده تا مؤثریت بیشتر و ملموس در پی داشته باشد.

در عرصه تشکیلات: کمیسیون با در نظر داشت ضرورت‌ها و به منظور پاسخگویی و مؤثریت بهتر تشکیلات خویش را بازنگری نموده در تنظیم و تقویت تشکیلات این اداره اقدامات مؤثر صورت گرفته است. جلوگیری از تئرم تشکیلاتی، صرفه جویی در مصارف و بودجه کمیسیون از موارد اساسی بوده که در راستای مالی و اداری صورت گرفته است.

در عرصه برنامه‌ای: برنامه عمل کمیسیون با در نظر داشت ضرورت‌های جامعه و اولویت‌های حقوق بشری تهیه گردیده که محصول تجربیات و درس‌های آموخته شده‌ای کمیسیون در راستای فعالیت‌های حقوق بشری می‌باشد. برنامه‌ای جدید کمیسیون که با تمویل کنندگان نیز شریک ساخته شده، یک برنامه جامع و در عین حال عملی و قابل اجرا می‌باشد.

جمع بندی و چشم انداز آینده

در مجموع کمیسیون طی سال ۱۳۹۸ در عرصه‌های مختلف حقوق بشر دستاوردهای خوبی داشته و فعالیت‌های شان نتیجه بخش بوده است. در بخش هدف رهبری کارکردهای کمیسیون در سطح ملی و بین‌المللی قابل توجه بوده است. گزارش نشان می‌دهد که در عرصه توسعه آموزش حقوق بشر نیز فعالیت‌های فراگیر و مفید انجام داده است. در عرصه ارتقای ظرفیت و توانمندسازی به دلیل محدودیت‌های مالی، فعالیت‌های کمتر صورت گرفته است. علاوه بر این، در زمینه نظارت و دادخواهی دستاوردهای خوب و نتیجه بخش داشته است. رضایت مراجعین و همکاری در حل قضایای آنان و نظارت‌های مستمر از وضعیت حقوق بشری در عرصه‌های مختلف از نمونه‌های بارز کاری در بخش حمایت و نظارت بوده است.

برنامه استراتژیک کمیسیون یک تصویر روشن از اهداف راهبردی این اداره ارائه داده و در روشنی آن فعالیت‌های کمیسیون ادامه خواهد داشت. کمیسیون مطابق برنامه استراتژیک خویش برنامه عمل جدید سال ۱۳۹۹ خویش را تهیه نموده و برای تطبیق آن متعهد می‌باشد. کمیسیون در برنامه عمل جدید خویش تلاش نموده تا فعالیت‌های تازه و مؤثر را تعریف و هدف‌گذاری نماید. کمیسیون در نظر دارد تا با تجربیات گذشته، فعالیت‌های ابتکاری و مؤثر را در جریان سال آینده اجرا کند تا نتایج بهتر حاصل گردد. چشم‌انداز آینده کمیسیون که همانا نهادینه‌سازی ارزش‌های حقوق بشری در جامعه و پاسخگو ساختن دولت در برابر حقوق بشری شهروندان می‌باشد، برای رسیدن به آن تلاش‌های صادقانه و مستمر خواهد کرد.

بخش سوم

گزارش مالی کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان - سال ۱۳۹۸

کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان برای تطبیق برنامه عمل خویش پلان مالی را برای یک مدت مشخص ترتیب و پیش‌بینی می‌نماید که در ختم هر سال گزارش سالانه مالی خویش را مطابق با استانداردهای بین‌المللی، طرز‌العمل مالی و اداری با حفظ شفافیت تهیه کرده و با تمام نهادها و ادارات ذی‌نفع شریک می‌سازد. کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان مبلغ ۷,۹۹۹,۴۳۲ دالر آمریکایی را به‌عنوان هزینه سال ۱۳۹۸ خود پیشنهاد نمود و سپس آن را مطابق شرایط واقعی به مبلغ ۶,۱۰۰,۵۰۵ دالر آمریکایی تعدیل نمود.

از مجموع بودجه مصوب سال ۱۳۹۸، کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان مبلغ ۵,۵۰۷,۶۵۲ دالر آمریکایی را از تمویل کنندگان، دولت و سایر منابع دریافت نمود. رقم فوق‌الذکر شامل اقلام ذیل می‌باشد.

۱. مبلغ ۳۶,۵۷۴ دالر آمریکایی، بیلانس سال ۱۳۹۷؛
  ۲. مبلغ ۴,۳۰۵,۳۸۰ دالر آمریکایی در طول سال ۱۳۹۸ از تمویل کنندگان دریافت گردید؛
  ۳. مبلغ ۵۴۸,۳۶۱ دالر آمریکایی طی سال ۱۳۹۸ از دولت افغانستان دریافت گردید؛
  ۴. مبلغ ۶,۰۲۶ دالر آمریکایی از سایر درآمدهای کمیسیون به‌دست‌آمده است؛
  ۵. مبلغ ۶۱۱,۳۱۱ دالر آمریکایی هزینه محدودشده می‌باشد که بیلانس سال‌های قبل را نیز شامل می‌شود.
- مجموع مخارج کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان طی سال ۱۳۹۸، ۵,۲۰۹,۳۷۸ دالر آمریکایی بوده است. مبلغ (\$61,676) دالر آمریکایی بیلانس اضافه مصرف از هزینه اصلی سال ۱۳۹۸ است. هزینه مذکور در کتاب حسابات به‌عنوان هزینه قابل پرداخت معامله شده است که در سال مالی آینده، یعنی سال ۱۳۹۹ تنظیم می‌شود.

قسمت اول: بودجه و مخارج

گزارش مالی بودجه اصلی سال ۱۳۹۸ از ماه جدی سال ۱۳۹۷ تا ۳۰ قوس سال ۱۳۹۸

جدول (A)

Activities ID	Proposed Budget for 1398	Amended Budget for 1398	Total Expenditure for the Year 1398	Budget Variance	Spent to date (%)
Table A (Program Activities)					
USD					
Leadership	1,145,785	819,825	661,721	484,063	81%
Promotion & Empowerment	1,990,594	1,332,470	879,437	1,111,157	66%
Monitoring & Protection	1,535,143	1,011,491	697,216	837,927	69%
Sub-total:	4,671,521	3,163,787	2,238,374	2,433,147	71%
Table B (Management Sections)					
USD					
Management Staff Salary & Benefits	696,334	630,935	616,014	80,320	98%
Equipments & Furnitures	42,000	22,080	4,648	37,352	21%
Repair & Maintenance	143,400	107,400	38,105	105,295	35%
Supplies & Materials	105,000	105,000	27,048	77,952	26%
Staff transportation	333,000	120,000	32,180	300,820	27%
Communication	148,585	129,433	65,976	82,609	51%
House rent	63,000	44,400	17,310	45,690	39%
Utilities	407,000	398,000	68,750	338,250	17%
Security	991,250	996,622	1,035,346	(44,096)	104%
Other (Fin. Charges and Gain & Loss)	45,000	45,000	17,872	27,128	40%
Sub-total:	2,974,569	2,598,869	1,923,249	1,051,320	74%
Table C (Governance)					
USD					
Commissioners Salary & Benefits	334,082	334,068	248,033	86,049	74%
Travel and Accommodation	19,260	3,780	-	19,260	0%
Sub-total:	353,342	337,848	248,033	105,309	73%
Total Cost:	7,999,432	6,100,505	4,409,656	3,589,776	72%

طوری که در جدول (A) ذکر شد، کمیسیون مبلغ ۴,۴۰۹,۶۵۶ دلار آمریکایی را که ۷۲ فیصد کل بودجه اصلی سال ۱۳۹۸ را تشکیل می‌دهد، مصرف نموده است.

گزارش مالی هزینه دولتی برای سال ۱۳۹۸ از اول ماه جدی سال ۱۳۹۷ تا ۳۰ قوس ۱۳۹۸

جدول (B)

State Fund	Proposed Budget for 1398	Amended Budget	Contribution	Accumulated Exp. for the Year 1398	Fund Balance for the Year 1398	Spent to date (%)
USD						
	7999432	6,100,505				
Goods and Services			523,697	468,338	55,359	89%
Machinery and Equipment			6,509	3,292	3,217	51%
Program cost			18,155	16,792	1,363	92%
Total Cost of State Fund	7,999,432	6,100,505	548,361	488,422	59,939	89%

طوری که در جدول (B) ذکر شد، کمیسیون مبلغ ۴۸۸,۴۲۲ دلار آمریکایی را که ۸۹ فیصد کل بودجه دولتی سال ۱۳۹۸ را تشکیل می‌دهد، مصرف نموده است.

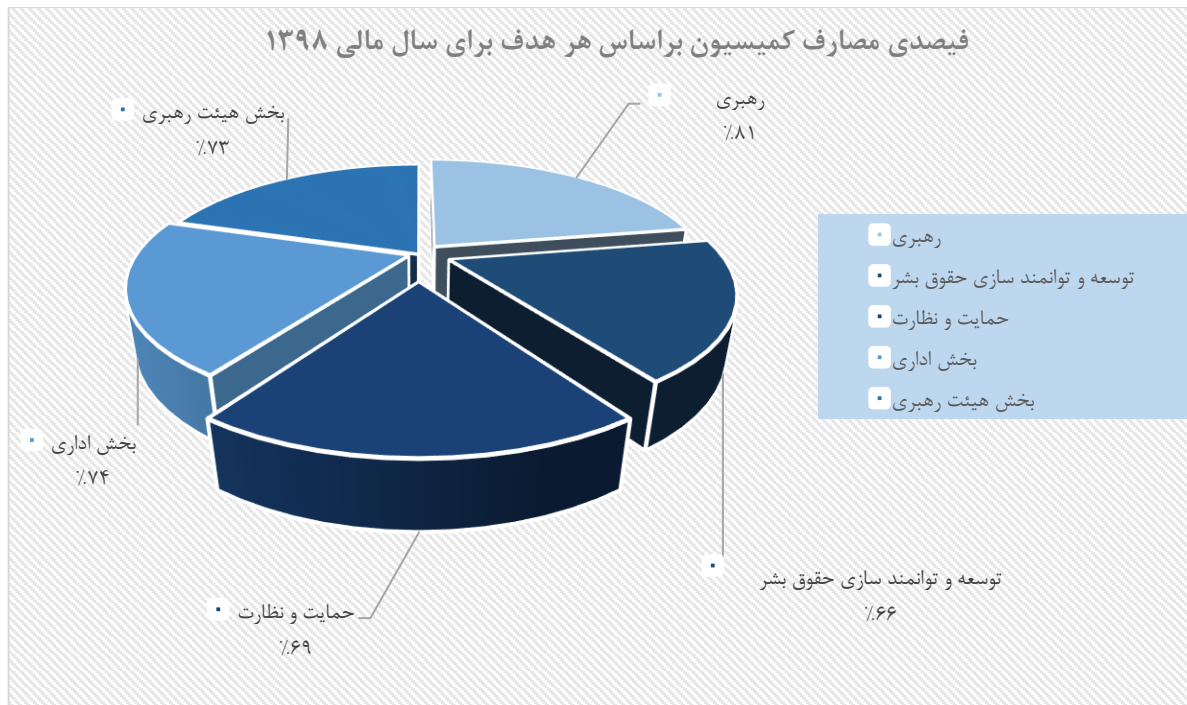
گزارش مالی هزینه محدودشده سال ۱۳۹۸ از اول ماه جدی سال ۱۳۹۷ تا ۳۰ قوس ۱۳۹۸

جدول (C)

Other Donor (Restricted Fund)	Total Fund Available for 1398	Accumulated Exp. for the Year 1398	Fund Balance for the Year 1398	Spent to date (%)
USD				
SCS-N	1,036	-	1,036	0%
Open Society (Consultant Cost)	22,963	21,206	1,757	92%
Denmark (Training Workshop for Police)	404,860	70,938	333,922	18%
UNICEF (CRFM & BBCRM) Projects	182,452	219,156	(36,704)	120%
Total:	611,311	311,300	300,011	51%

طوری که در جدول (C) ذکر شده است کمیسیون مبلغ ۳۱۱,۳۰۰ دلار آمریکایی را که ۵۱ فیصد کل بودجه محدودشده سال ۱۳۹۸ را تشکیل می‌دهد، مصرف نموده است.

چارت ذیل فیصدی مصارف بودجه سال ۱۳۹۸ را بر اساس اهداف استراتژیک (رهبری، ترویج و توانمندسازی، نظارت و حمایت) به‌اضافه هزینه‌های اداری و هیئت رهبری (فقط هزینه اصلی) نشان می‌دهد.

قسمت دوم: هزینه و تخصیص مخارج

تمویل کنندگان اصلی و چگونگی مصرف بودجه سال ۱۳۹۸

جدول (D)

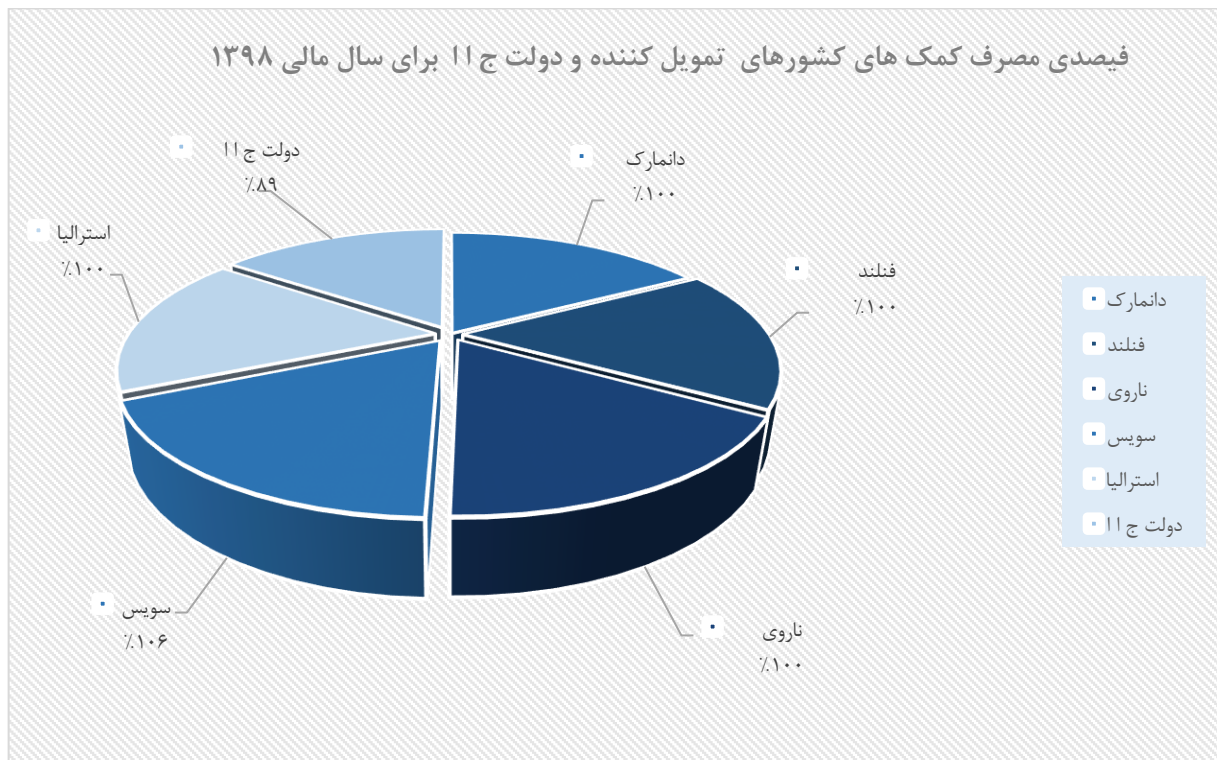
Core Donors	Total Fund Available for 1398	Total Expenditure for the Year 1398	Fund Balance for the Year 1398	Spent to date (%)
Table D		USD		
1002 CANADA	-	-	-	
1003 Denmark	1,939,021	1,939,021	-	100%
1004 Finland	585,541	585,541	-	100%
1005 Norway	456,962	456,962	-	100%
1011 SDC- Switzerland	999,985	1,061,661	(61,676)	106%
1015 Australia	360,445	360,445	-	100%
5005 Miscellaneous Income	6,026	6,026	-	100%
5001 AIHRC Income	-	-	-	
Total:	4,347,980	4,409,656	(61,676)	101%

در جدول (D) چگونگی استفاده کمیسیون از بودجه برای اجرای برنامه‌های سال ۱۳۹۸ نشان داده شده است. در جدول متذکره، در ستون هزینه‌های دریافتی برای سال ۱۳۹۸ کلوزینگ بیلانس سال ۱۳۹۷ نیز شامل می‌باشد که مبلغ ۳۶,۵۷۴ دلار آمریکایی است. کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان مبلغ ۴,۳۰۵,۳۸۰.۱۲ دلار آمریکایی را از تمویل کنندگان مشهور خود در طی سال ۱۳۹۸ دریافت کرده است. کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان از هزینه‌های فراهم‌شده توسط تمویل کنندگان برای اجرای فعالیت‌های برنامه‌ریزی شده بر اساس برنامه استراتژیک و برنامه عمل سال ۱۳۹۸ به شرح زیر استفاده کرده است.

مبلغ ۱,۹۳۹,۰۲۱ دلار آمریکایی را کمیسیون از کمک‌هزینه‌ی کشور دانمارک مصرف نموده است که ۱۰۰٪ کل کمک‌هزینه‌ی کشور مذکور را تشکیل می‌دهد. به همین ترتیب، کمک‌هزینه‌های که از کشورهای تمویل کننده دیگر طی سال ۱۳۹۸ دریافت شده است کلاً به مصرف رسیده است مانند فنلاند (۱۰۰٪)، ناروی (۱۰۰٪)، سوئیس (۱۰۶٪) و استرالیا (۱۰۰٪).

هزینه‌ی که توسط کشور دانمارک برای سال ۱۳۹۸ تأمین شده است، مبلغ ۱,۹۳۹,۰۲۱ دلار آمریکایی می‌باشد که ۴۰٪ کل هزینه‌ی دریافتی سال ۱۳۹۸ را تشکیل می‌دهد. علاوه بر این، هزینه تأمین شده توسط کشورهای دیگری مانند فنلاند (۱۲٪)، ناروی (۹٪)، سوئیس (۲۰٪)، استرالیا (۷٪) و دولت (۱۱٪) نیز در اجرای برنامه‌های کمیسیون حقوق بشر در سال ۱۳۹۸ نقش داشته است.

فیصدی‌های فوق بر اساس مجموع کل هزینه‌های موجود (هزینه اصلی و هزینه دولتی) برای سال ۱۳۹۸ تهیه شده است، که بیلبانس چارت زیر، میزان کمک‌هزینه‌های تمویل کنندگان و دولت را و همچنین فیصدی استفاده از بودجه را در برابر هزینه‌های سال ۱۳۹۸، نشان می‌دهد.

قسمت سوم: سایر هزینه‌ها و تخصیص مخارج

کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان در سال‌های گذشته و همچنین در طول سال ۱۳۹۸ کمک‌های مالی دیگری را نیز از سایر تمویل کنندگان دریافت کرده است (جدول E را ببینید). از این هزینه برای دستیابی به اهدافی که به فعالیت‌های اصلی پیوند دارند استفاده شده است. کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان از این کمک‌هزینه‌ها به‌عنوان پروژه‌های جداگانه در عرصه‌های خاص استفاده نموده است.

جدول (E)

Other Donor (Restricted Fund)	Total Fund Available for 1398	Accumulated Exp. for the Year 1398	Fund Balance for the Year 1398	Spent to date (%)
USD				
SCS-N	1,036	-	1,036	0%
Open Society (Consultant Cost)	22,963	21,206	1,757	92%
Denmark (Training Workshop for Police)	404,860	70,938	333,922	18%
UNICEF (CRFM & BBCRM) Projects	182,452	219,156	(36,704)	120%
Total:	611,311	311,300	300,011	51%

علاوه بر این، SCS-N قبلاً هزینه‌ی را برای ظرفیت‌سازی بخش حقوق اطفال در کمیسیون حقوق بشر و کنفرانس بین‌المللی منع خشونت علیه اطفال، بهره‌برداری و سوءاستفاده از اطفال در سال ۲۰۰۸ فراهم کرده بود، ولی از هزینه مذکور در طول سال ۱۳۹۸ استفاده صورت نگرفته و بیلبانس آن ثابت می‌باشد.

به همین ترتیب، جامعه باز برای اشتغال یک مشاور در یکی از بخش‌های برنامه‌های کمیسیون در سال ۱۳۹۳ مبلغ ۵۹,۹۶۶ دلار فراهم کرده بود که از آن جمله ۱۳,۵۴۵ دلار آن در سال ۱۳۹۴ به مصرف رسید. در سال ۱۳۹۵ و ۱۳۹۶ هیچ مصرف صورت نگرفت ولی در سال ۱۳۹۷، ۲۳,۴۵۸ دلار آمریکایی آن به مصرف رسید - که از جمله ۲۲,۹۶۳ دلار آمریکایی باقی‌مانده، مبلغ ۲۱,۲۰۶ دلار آن در شش ماه اول سال ۱۳۹۸ مورد استفاده قرار گرفت و متباقی آن که مبلغ ۱۷۵۷ دلار آمریکایی می‌شود باقی‌مانده است.

سفارت دانمارک برای کارگاه آموزشی پولیس در سال ۱۳۹۵ مبلغ ۷۲,۲۴۰ دلار آمریکایی را فراهم نموده بود که از آن جمله ۱۳,۲۰۲ دلار آن در سال ۱۳۹۵ مورد استفاده قرار گرفت و متباقی آن مبلغ ۵۹,۰۳۸ دلار آمریکایی با بودجه جدید سال ۱۳۹۶ که مبلغ ۷۲,۲۴۰ دلار آمریکایی می‌شود یکجا شده و مجموعاً ۱۳۱,۲۷۸ دلار آمریکایی شد، و از این مجموع مبلغ ۴۷,۹۳۹ دلار آمریکایی در سال ۱۳۹۶ مورد استفاده قرار گرفت، و مبلغ ۴۸,۴۵۹ دلار آن در سال ۱۳۹۷ مورد استفاده قرار گرفت و مابقی مبلغ آن ۳۴,۸۸۰ دلار با بودجه جدید سال ۱۳۹۸ که مبلغ ۳۶۹,۹۸۰ دلار امریکایی بود افزوده شده در کل مبلغ ۴۰۴,۸۶۰ دلار آمریکایی شد، و از آن جمله مبلغ ۷۰,۹۳۸ دلار آمریکایی آن در سال ۱۳۹۸ و مورد استفاده قرار گرفته و متباقی که مبلغ ۳۳۳,۹۲۲ دلار آمریکایی می‌شود در سال ۱۳۹۹ مورد استفاده قرار می‌گیرد.

یونیسف برای دو پروژه "نظارت ساحوی حقوق کودک" و "نظارت مرزی حقوق کودک" در سال ۱۳۹۸، مبلغ ۱۸۲,۴۵۲ دلار آمریکایی را فراهم کرد که در همان سال مورد استفاده قرار گرفت.

در جدول (F) مصارف هزینه دولتی بر اساس موقعیت و فعالیت سال ۱۳۹۸ نشان داده شده است

جدول (F)

Afghanistan Independent Human Rights Commission				
State Fund Expenditures Detail for All Offices & Activities				
For the Period from Jaddi 01, 1397 to Qaws 30, 1398				
				
OFFICES	ACTIVITIES FOR THE YEAR 1398			
	1	2	TOTAL	
	<i>Program</i>	<i>Management Sections</i>		
1	Head Office	11,676	113,427	125,102
2	Kabul Regional Office		44,549	44,549
3	Mazar Regional Office	774	19,640	20,414
4	Herat Regional Office	1,022	21,937	22,959
5	Kandahar Regional Office	2,060	29,348	31,408
6	Jalalabad Regional Office	1,261	62,062	63,323
7	Gardez Regional Office		21,535	21,535
8	Bamyan Regional Office		44,801	44,801
9	Kunduz Regional Office		24,288	24,288
10	Badakhshan Provincial Office		15,645	15,645
11	Maimana Provincial Office		25,124	25,124
12	Daikundi Provincial Office		26,039	26,039
13	Ghore Provincial Office		13,147	13,147
14	Helmand Provincial Office		10,088	10,088
15	Uruzgan Provincial Office	-	-	-
Total Expense		16,792	471,630	488,422

در جدول (G) مصارف هزینه‌های اصلی بر اساس موقعیت و فعالیت‌های سال ۱۳۹۸ نشان داده شده است.

جدول (G)

Afghanistan Independent Human Rights Commission

Core Fund Expenditures Detail for All Offices & Activities

For the Period from Jaddi 01, 1397 to Qaws 30, 1398

OFFICES		ACTIVITIES FOR THE YEAR 1398					<u>TOTAL</u>
		1	2	3	4	5	
		<u>Leadership</u>	<u>Promotion & Empowerment</u>	<u>Monitoring & Protection</u>	<u>Management Sections</u>	<u>Governance</u>	
1	<i>Head Office</i>	140,487	206,725	126,003	778,846	248,033	1,500,095
2	<i>Kabul Regional Office</i>	71,784	86,671	71,036	111,904	-	341,395
3	<i>Mazar Regional Office</i>	51,543	64,245	53,532	112,478	-	281,798
4	<i>Herat Regional Office</i>	56,478	76,930	57,410	108,517	-	299,335
5	<i>Kandahar Regional Office</i>	37,479	48,865	39,369	114,146	-	239,859
6	<i>Jalalabad Regional Office</i>	52,122	64,625	60,814	107,968	-	285,530
7	<i>Gardez Regional Office</i>	39,337	48,926	46,760	84,133	-	219,157
8	<i>Bamyan Regional Office</i>	54,240	66,491	63,621	92,697	-	277,050
9	<i>Kunduz Regional Office</i>	35,541	47,864	42,975	96,974	-	223,355
10	<i>Badakhshan Provincial Office</i>	26,156	31,686	28,026	62,081	-	147,949
11	<i>Maimana Provincial Office</i>	28,327	37,403	29,481	53,036	-	148,247
12	<i>Daikundi Provincial Office</i>	21,548	33,650	30,527	56,115	-	141,841
13	<i>Ghore Provincial Office</i>	18,181	26,581	19,371	60,473	-	124,606
14	<i>Helmand Provincial Office</i>	22,304	28,045	22,192	50,357	-	122,898
15	<i>Uruzgan Provincial Office</i>	6,193	10,729	6,096	33,523	-	56,541
Total Expense		661,721	879,437	697,216	1,923,249	248,033	4,409,656